

Inštitút pre výskum
práce a rodiny

Výročná správa 2020

Bratislava, máj 2021

Obsah

Identifikácia organizácie	2
Činnosť organizácie.....	4
Výskumná činnosť	4
Výskumné a iné projekty v roku 2020 v rámci kontraktu s MPSVR SR	4
Ostatné projekty v roku 2020 mimo hlavnej činnosti	14
Publikačná činnosť	44
Aktívna účasť na domácich a zahraničných konferenciách	51
Pedagogická a vzdelávacia činnosť	54
Iné expertné pôsobenie	55
Mediálne aktivity	59
Činnosť Dokumentačného a informačného strediska sociálnej ochrany (DISSO)...	66
Náklady na zabezpečenie činnosti IVPR - rozpočet organizácie	68
Personálno - mzdové otázky	72
Charakteristika organizačnej štruktúry a zamestnancov	72
Evidenčný stav a kvalifikačná štruktúra zamestnancov IVPR	73
Rozvoj ľudských zdrojov	74
Predpokladaný vývoj v personálnej oblasti	75

Identifikácia organizácie

Názov organizácie: Inštitút pre výskum práce a rodiny (ďalej „IVPR“)

Sídlo: Bratislava, Špitálska 25, 27, 812 41 Bratislava

Rezort/zriaďovateľ: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Kontakt: tel.: 02/20 442 401, ivpr@ivpr.gov.sk; www.ivpr.gov.sk

Forma hospodárenia: štátna príspevková organizácia MPSVR SR

Riaditeľ: MUDr. Roman Joch

Zástupca riaditeľa: Mgr. Daniel Gerbery, PhD.

Vážené dámy, vážení páni,

Rok 2020 bol v znamení toho, čo nikto z nás na jeho začiatku nečakal: koronavírusovej pandémie. Tá ochromila normálne fungovanie nielen inštitúcií, rodín, firiem, ale aj celých spoločností. A to v medzinárodnom meradle. Dotkla sa samozrejme aj Inštitútu pre výskum práce a rodiny.

Na začiatku roku, posledný deň vo februári, sa v Slovenskej republike konali parlamentné voľby do Národnej rady SR. Z nich vzišla nová vládna koalícia a ustanovila sa nová vláda, ktorú vymenovala pani prezidentka SR a ktorá získala väčšinovú podporu v Národnej rade. Táto nová vláda na základe koaličného konsenzu začala formulovať aj svoju pracovnú, sociálnu a (pro-)rodinnú politiku.

Ako už som uviedol vyššie, veľkou komplikáciou bola pandémia, ktorá sa u nás prejavila v polovici marca 2020 a následne viedla k opakovaným situáciám núdzového stavu. Preto ani Inštitút pre výskum práce a rodiny nemohol organizovať toľko konferencií, seminárov a okrúhlych stolov ako v minulých rokoch, a ako predtým zamýšľal. Mnohé tieto aktivity sa presunuli do internetového online priestoru.

Na začiatku júla 2020 minister práce, sociálnych vecí a rodiny vymenoval nového riaditeľa IVPR. Nový riaditeľ inicioval vydávanie mesačného Bulletinu IVPR, ktorý prináša zaujímavú úvahu, analýzu alebo prednášku, týkajúcu sa pracovnej, sociálnej alebo rodinnej politiky z rozličných uhlov pohľadu. V septembri 2020 IVPR ešte stihol usporiadať seminár o svojej doterajšej a aj plánovanej činnosti na stretnutí so zástupcami občianskej a odbornej verejnosti a predstaviteľmi pro-rodinných aktivít a organizácií na osobnej úrovni. Konferenciu „Ako prakticky pomôcť rodine“ v novembri 2020 však už IVPR, v spolupráci s Trnavskou univerzitou, musel zorganizovať online formou.

Ako nový riaditeľ IVPR by som chcel predovšetkým poďakovať bývalej pani riaditeľke Dr. Silvii Porubänovej, ako aj všetkým kolegyniam a kolegom za ich veľmi dobrú prácu. Ako som zistil, IVPR predstavuje výskumné pracovisko vysokej kvality.

Nám všetkým prajem, aby rok 2021 bol lepší než rok 2020 a pandémia už bola tento rok porazená a definitívne za nami.

S úctou

Roman Joch, riaditeľ IVPR
Bratislava, máj 2021

Výskumná činnosť

Výskumné a iné projekty v roku 2020 v rámci kontraktu s MPSVR SR

1. Národný program aktívneho starnutia 2021-2030: analytické a expertízne činnosti pri príprave programového dokumentu

Rok 2020 bol posledným rokom implementácie programového dokumentu „Národný program aktívneho starnutia na roky 2014-2020“. V snahe zabezpečiť programovú kontinuitu podpory aktívneho starnutia v národných podmienkach ako verejného záujmu realizoval IVPR pre MPSVR SR v roku 2020 komplexnú expertnú podporu. Na základe činnosti ad-hoc skupiny expertov z konca roka 2019 a začiatku roka 2020 bol v prvej polovici 2020 spracovaný a zverejnený analytický dokument „Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030 (analytická časť)“, ktorý sa stal základom pre formuláciu následných priorít podpory aktívneho starnutia do roku 2030. Pre uvedené účely zodpovedná riešiteľka za IVPR moderovala odborný dialóg aktérov (zástupcov/zástupkyň relevantných ministerstiev, regionálnej a miestnej samosprávy, iných orgánov verejnej správy, sociálnych partnerov, občianskeho sektora a iných odborníkov), štrukturalizovala požiadavky na prípravu podkladov pre nové programové obdobie a spracovala ich prvotnú analýzu. Výsledky priebežnej expertnej spolupráce sa stali základom pre jej pokračovanie v roku 2021 za účelom definitívneho dopracovania a schválenia dokumentu.

Riešiteľka: prof. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

2. Národné priority rozvoja sociálnych služieb po roku 2020: výskumno-analytické a expertízne činnosti pri príprave programového dokumentu

Rok 2020 bol posledným rokom implementácie národného dokumentu zameraného na oblasť podpory rozvoja sociálnych služieb „Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2015-2020“. Keďže príprava a zverejňovanie národných priorít spadá do originálnej pôsobnosti MPSVR SR, v roku 2020 sa zahájili odborné činnosti na zabezpečenie kontinuity podpory rozvoja sociálnych služieb prostredníctvom vymedzenia národných priorít v tejto oblasti pre obdobie po roku 2020, konkrétne na roky 2021-2030. V záujme prípravy národných priorít IVPR realizovalo pre MPSVR SR komplexnú expertnú podporu. V prvom polroku 2020 bol pripravený a zverejnený východiskový analytický materiál „Plnenie národných priorít rozvoja sociálnych služieb v rokoch 2015 – 2020 (analýza)“, na základe ktorého bola realizovaná konzultácia s relevantnými aktérmi moderovaná a štruktúrne usmerňovaná

zodpovednou riešiteľkou za IVPR. Následne bol spracovaný prvý návrh národných priorít rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-2030, ktorý sa stal základom následného odborného vyjednávania s vybranými aktérmi a jeho spracovania do finalizovanej podoby. Národné priority rozvoja sociálnych služieb na roky 2021-230 boli začiatkom roka 2021 schválené vedením MPSVR SR a dokument bol zverejnený pre účely ďalšieho odborného využitia zainteresovaných aktérov sociálnych služieb.

Riešiteľka: prof. PhDr. Kvetoslava Repková, CSc.

3. Uplatnenie a podpora starších občanov na trhu práce. Empirický prieskum. Námety na politiky – tretia etapa

Vzhľadom na výraznú zmenu podmienok pre zber údajov (v dôsledku pandémie Covid-19 a následných celoštátnych opatrení) bolo riešenie úlohy presunuté na rok 2021. Bola však vypracovaná štúdia pod názvom Prieskum socio-ekonomickej situácie seniorov na Slovensku ako výstup z druhej etapy riešenia výskumnej úlohy Uplatnenie a podpora starších občanov na trhu práce (na ÚPSVaR).

Riešiteľ: doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.

4. Prevalencia násilia na deťoch umiestnených v ústavnom prostredí

Zisťovanie prevalencie násilia v centrách pre deti a rodinu - na Slovensku žije mimo svojich pôvodných rodín každoročne niekoľko tisíc detí. Vyrastanie v náhradnej starostlivosti je považované za rizikový faktor konfrontácie s násilím. Úloha mapovala relevantné zdroje zaoberajúce sa násilím v rezidenčnej starostlivosti a možnosťami preventívnych opatrení do budúcnosti. V empirickej časti bolo jedným z cieľov zmapovať reálnu prevalenciu násilia v rezidenčných zariadeniach na Slovensku a spolu so sociodemografickým rodinným profilom identifikovať najčastejšie formy, s ktorými sa deti v centrách môžu stretávať.

Riešiteľ: Mgr. Milan Fico, PhD.

5. Zvyšovanie dostupnosti služieb pre osoby s autizmom a ich rodiny

Výskumná správa sa zaoberá otázkou potreby zvyšovania dostupnosti služieb pre osoby s poruchou autistického spektra (PAS) v SR. So zámerom skvalitniť odborné diskusie na túto tému v I. časti po prvýkrát sumarizuje dostupné dáta o vývoji prevalencie autizmu v SR – v oblasti školských štatistík, zdravotníckych štatistík a informácií o počtoch novopriznaných invalidných dôchodkov osobám s PAS. Uvedené dáta naznačujú, že počet osôb s PAS v SR narastá, čo sa najvýraznejšie prejavuje vo vývoji počtu žiakov s PAS. Naopak, počet osôb s PAS, ktorým bol novopriznaný invalidný dôchodok, ostal v období rokov 2010-2019 pomerne nízky

a ich podiel na celkovom počte osôb, ktorým bol novopriznaný invalidný dôchodok, sa takisto zvýšil len mierne, z 0,07 % na 0,46 %. Materiál poukazuje na nízku využiteľnosť a nedostatočné využívanie dostupných dát pri plánovaní a monitorovaní dostupnosti sociálnych služieb pre osoby s PAS a ich rodiny.

V 2. časti výskumná správa zároveň polemizuje s tvrdením, že výraznejšia podpora štátu pre osoby s PAS a ich rodiny nie je možná okrem iného aj z dôvodu, že poskytovanie sociálnych služieb v SR nie je založené na priamej väzbe na konkrétny druh zdravotného postihnutia (diagnózu), ale kompenzuje za ustanovených podmienok sociálne dôsledky zdravotného postihnutia. V tejto súvislosti predstavuje príklady niektorých európskych krajín, ktoré už prijali stratégie / akčné plány pomoci osobám s PAS, hoci spravidla skôr v rámci zdravotných, nie sociálnych politík.

Riešiteľka: Mgr. Darina Ondrušová, PhD.

6. Analýza hlavných trendov a determinantov postojov verejnosti k zosúladovaniu pracovného a verejného života

Výskumná správa prináša analýzu názorov verejnosti na zosúladovanie pracovného a rodinného života. Cieľom bolo popísať súčasnosť i dlhodobejšie trendy a identifikovať (meniacu sa) rolu faktorov, ktoré diferencujú názory verejnosti. Výskumná správa sa opiera predovšetkým o dva zdroje údajov – *Výskum európskych hodnôt* (European Values Study) a *Medzinárodný program sociálneho výskumu* (International Social Survey Programme), ktoré ako jediné v podmienkach Slovenska umožňujú sledovať názory verejnosti na vybrané témy v dlhšom časovom horizonte. Popri tom sú do analýz zahrnuté aj ďalšie výskumy, ktoré boli síce realizované len v jednom časovom bode, avšak ktoré poskytujú informácie o súčasných/nedávnych názoroch verejnosti na zosúladovanie pracovného a rodinného života na Slovensku. Analýza potvrdzuje, že v priebehu posledných troch dekád došlo k posunom v spoločenskej klíme. Základným spôsobom sa znížila miera negatívneho vnímania pracujúcich matiek malých detí v predškolskom veku a posilnilo sa vnímanie zamestnania ako zdroja nezávislosti pre ženy. Zároveň, dlhodobo vysokú podporu verejnosti vykazuje dvojpríjmový model rodiny. Na druhej strane vo verejnosti stále rezonujú obavy z negatívnych dopadov práce matiek na plný pracovný úväzok.

Riešiteľ: Mgr. Daniel Gerbery, PhD.

7. Mzdová mobilita zamestnancov v sektoroch slovenskej ekonomiky

Výskumná úloha bola zameraná na analýzu rozsahu a charakteru mobility zamestnancov v rôznych sektoroch ekonomiky, a to s využitím longitudinálnych údajov EU SILC. Popri celkových mierach mobility a ich diferenciácii v rôznych kategóriách zamestnancov boli identifikované aj determinanty, ktoré zohrávajú úlohu pri diferenciácii typov mobility. Analýza potvrdila dôležitosť ľudského kapitálu, rodinného prostredia ako aj pracovnej histórie. Porovnanie obdobia počas

ekonomickej krízy v rokoch 2008-2011 a obdobia po kríze ukázalo zmeny v celkovej miere mobility, ale nie zmeny v úlohe jednotlivých determinantov.

Riešiteľ: Mgr. Daniel Gerbery, PhD.

8. Analýza podmienok bývania marginalizovanej rómskej populácie na základe dát zo sociografického mapovania rómskych komunít „Atlas RK 2019“.

Výskumná úloha sa zamerala na analýzu dát, ktoré boli zozbierané v predchádzajúcom období (2019) v rámci projektu Atlas RK. Atlas rómskych komunít identifikuje približne 800 rómskych osád v takmer 600 obciach a mestách. Z toho v takmer 200 osadách (23 %) vodovod/kanalizácia chýba úplne. Po prepojení dát z Atlasu o osadách bez vody/kanalizácie s dátami z Úradu verejného zdravotníctva sme zistili, že v cca 400 osadách (v období 2014-2018) sa vyskytli nejaké infekčné ochorenia a v cca 50 osadách sa infekčné ochorenia vyskytujú každý rok. To znamená, že najrizikovejších pre rodiny z hľadiska ohrozenia infekčnými ochoreniami a teda aj COVID 19 je cca 200 osád, kde chýba základná infraštruktúra pretože nedostatok vody a sanitácie zabraňuje efektívnej prevencii pred nákazou. Ani v jednom prípade, v osadách, kde kanalizácia a voda chýbajú, sa to nedá interpretovať iba ako otázka nedostatku usilovnosti či nezájum rómskych domácností či obyvateľov. Pokiaľ nie sú vybudované legislatívne, stavebné a zabezpečené finančné mechanizmy či finančná podpora (napríklad na doplatky pre nízkoprájmové domácnosti) v súvislosti s pokrytím osady vodovodom, akokoľvek motivovaný jednotlivec si nebude schopný zabezpečiť dobré hygienické štandardy a bezpečné bývanie.

Riešiteľ: Ing. Mgr. Daniel Škobla, PhD.

9. Vyhodnotenie záujmu a implementačnej praxe politík prestupného bývania v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít

Určitá časť obyvateľov, vzhľadom na svoju ekonomickú situáciu a sociálne postavenie, si nedokáže štandardnými trhovými postupmi zabezpečiť primerané vlastnícke bývanie. Ide o skupiny ľudí, ktoré sa z rôznych príčin nedokážu uplatniť na trhu práce alebo sú z neho úplne vylúčené a sú v pozícii sociálne ohrozených či marginalizovaných skupín obyvateľstva. Naďalej pretrvávajú výrazné rozdiely medzi Rómami a väčšinou populáciou v kvalite ich bývania a bývanie zostáva oblasťou, v ktorej sú obrovské rozdiely medzi väčšinou populáciou a MRK, najmä segregovaných, tzv. rómskych osád. Výskumná úloha vo svojej prvej fáze zmapovala predbežné skúsenosti s implementáciou projektov podpory bývania pre MRK, ktoré sú realizované pre obce s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít (MRK), a podporené z Operačného programu Ľudské zdroje (OP ĽZ). Zlepšenie kvality bývania má priame dopady a pozitívny vplyv na vzdelanie, na zlepšenie prípravy na zamestnanie, jeho získanie, ako aj a priamu súvislosť so zdravotným stavom a priaznivo ovplyvňuje celkové sociálne začlenenie. Zlepšenie podmienok bývania

MRK či už získaním nového bývania, alebo rekonštrukciou a legalizáciou ich doterajšieho technicky vyhovujúceho bývania má preukázateľný pozitívny vplyv na sociálnu mobilitu.

Zámerom výziev na podporu prestupného bývania bolo podporiť projekty rekonštrukcie a výstavby bytových budov, ktoré by mali byť zapojené do viacstupňovej sústavy sociálneho bývania formou nájomného bývania s prvkami prestupného bývania. Jednotlivé stupne tohto systému mali byť zároveň sprevádzané prácou asistentov bývania. Takýto systém bývania má podporiť minimálne 30 percent obyvateľov, ktorý patria do kategórie MRK. Na základe priebežného vyhodnotenia situácie ohľadne čerpania prostriedkov (záujem obcí zapojiť sa do výzvy) a na základe pilotného výskumu implementačnej praxe (tam kde sa obce zapojili), výskumná úloha formulovala niektoré odporúčania politik pre ďalšie aktivity v tejto oblasti. Úloha pokračuje aj v roku 2021 a reaguje na aktualizované výzvy a skúsenosti s prestupným bývaním.

Riešiteľ: Ing. Mgr. Daniel Škobla, PhD.

10. Strategické priority rozvoja zamestnanosti do roku 2030: analytické a expertízne činnosti pri príprave národného dokumentu

Potreba spracovania témy vychádza z dokumentov Stratégia hospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 schválená uznesením vlády SR č. 300 z 27. júna 2018, konkrétne na jej dve kľúčové oblasti: „Rozvoj ľudského kapitálu“ a „Technologické zmeny a podpora inovatívneho potenciálu SR“; Akčného plánu pre realizáciu opatrení vyplývajúcich zo Stratégie hospodárskej politiky SR do roku 2030 schválený uznesením vlády SR č. 605 z 11. decembra 2019 a Akčného plánu inteligentného priemyslu SR schválený uznesením vlády SR č. 461 z 10. októbra 2018. Výstupom výskumnej úlohy je výskumná správa zameraná na analýzu aktuálneho stavu a vývoja trhu práce s dôrazom na postavenie vybraných zraniteľných skupín na trhu práce. Popri analýze vývoja trhu práce správa identifikuje pandemické zmeny vo vývoji nezamestnanosti vo vybraných odvetviach v roku 2020. Z hľadiska vybraných zraniteľných skupín detailnejšie analyzuje vývoj v oblasti dlhodobej nezamestnanosti, problematiku nezamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, osôb s predčasne ukončenou školskou dochádzkou a problematiku podpory zamestnávania ľudí bez domova. V závere predstavuje návrhy na možné priority riešenia zamestnanosti s dôrazom na riešenie situácie vybraných zraniteľných skupín na trhu práce.

Vypracovanie štúdie „Vývoj dlhodobej nezamestnanosti na Slovensku 2008 – 2020“ (16 s.) – do Výskumnej úlohy o stratégii zamestnanosti: doc. PhDr. R. Bednárík, CSc.

Riešiteľka: PhDr. Daniela Kešelová, PhD.

11. Konceptná analýza vplyvov robotizácie, automatizácie a digitalizácie na trh práce v SR: analytické a expertízne činnosti pri príprave konceptného dokumentu

Výskumná úloha vychádza z viacerých strategických dokumentov zameraných na problematiku robotizácie, automatizácie a digitalizácie, konkrétne z Konceptie inteligentného priemyslu schválenej bola uznesením Vlády SR č. 490 z 26. októbra 2016; z Akčného plánu inteligentného priemyslu schválenom uznesením vlády č. 461 z 10. októbra 2018; zo Stratégie digitálnej transformácie Slovenska do roku 2030 schválenej uznesením vlády č. 206/2019 zo dňa 7. mája 2019 a z Akčného plánu digitálnej transformácie Slovenska na roky 2019 – 2022 schválenom uznesením vlády č. 337/2019 zo dňa 3. júla 2019.

Výstupom výskumnej úlohy je správa tvoriaca konceptné a metodologické východisko pre empirický prieskum medzi zamestnávateľmi v oblasti digitálnej transformácie a jej vplyvu na trh práce v SR, ktorý sa uskutoční v roku 2021. Východiskom pre tvorbu empirického prieskumu sa stali viaceré medzinárodné štúdie a výskumy zamerané na dopady automatizácie a digitalizácie na pracovné miesta. Cieľovú skupinu prieskumu tvoria zamestnávatelia zo sektora priemyslu. Cieľom prieskumu je zistiť mieru uplatnenia digitálnej transformácie a pripravenosť na ňu v priemyselných podnikoch na Slovensku z hľadiska dopadov na zamestnanosť a ľudské zdroje. Prieskum sa realizoval prostredníctvom elektronického dotazníka.

Riešiteľka: PhDr. Daniela Kešelová, PhD.

12. Odstraňovanie bariér a zvyšovanie úrovne BOZP u zahraničných pracovníkov II. etapa

Výskumný projekt sa zameriaval najmä na analýzu zamestnávania zahraničných pracovníkov ako celku v Slovenskej republike, s väčším dôrazom na cudzích pracovníkov z tretích krajín a ich pracovné podmienky a zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, nelegálne zamestnávanie a nelegálnu prácu, a na kultúrne odlišnosti a možnosti komunikácie a sociálnej práce s cudzími pracovníkmi. Hlavným cieľom bolo napomôcť k presadzovaniu rovnakých podmienok, odstraňovania bariér, diskriminácie a znižovania pracovných úrazov a zvyšovanie celkovej úrovne pracovných podmienok zahraničných pracovníkov. Výskumná úloha sa v II. etape zameriavala na výchovu a vzdelávanie v oblasti BOZP v podnikoch s dôrazom na cudzích pracovníkov, uznávanie kvalifikácií a dokladov o vzdelaní a ďalšími aspektmi zamestnávania cudzích pracovníkov. Praktickým výstupom je návrh osnovy a náplne ukážkovej hodiny vzdelávania, vzory pre zamestnávateľov i zamestnancov a výsledky prieskumu medzi vybranými zamestnávateľmi vykonaného inšpektormi práce vo vybraných podnikoch.

Riešiteľka: RNDr. Miroslava Kordošová, PhD.

13. Súťaž MPSVR SR - Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí (in VIA BONA)

Cenou „Zamestnávateľ ústretový k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí“ upriamujeme pozornosť na firmy, ktoré vo svojich firemných hodnotách a projektoch podporujú diverzitu a inklúziu a zároveň ju uplatňujú v praxi. Žiadny podnik nemôže byť prevádzkovaný v sociálnom vákuu. Pre mnoho ľudí je ich osobná identita zviazaná s ich postavením v práci. Pritom platí aj to, že najväčší kapitál každého podniku sú kvalitní ľudia a rozmanitosť je motorom inovácií. Túto skutočnosť už dávno pochopili vo vedení väčšiny globálnych korporácií a snažia sa preto vytvárať čo najlepšie podmienky na to, aby si udržali a motivovali dobrých zamestnancov a zamestnankyne. Na Slovensku takýto prístup zatiaľ nie je pravidlom, preto by sme chceli zviditeľniť tie podniky, ktoré prinášajú a podporujú dôležité spoločenské zmeny v postavení žien i mužov, ako aj rôznych znevýhodnených skupín v našej spoločnosti. Želáme si, aby tieto pozitívne príklady slúžili ako vzor aj ostatným zamestnávateľom a motivovali ich vo vytváraní ústretového prostredia k rodine, rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí.

Riešiteľka: PhDr. Silvia Porubánová

14. Konceptia prevencie a riešenia bezdomovectva v SR: analytické a expertízne činnosti pri príprave národného dokumentu

Analýza zmien v plánovaní rozvoja a financovaní poskytovania sociálnych služieb krízovej intervencie pre ľudí bez domova

Cieľom analýzy bolo podporiť diskusie o rozvoji sociálnych služieb pre ľudí bez domova na Slovensku zmapovaním zmien v komunitnom plánovaní a financovaní sociálnych služieb krízovej intervencie po prijatí legislatívnych zmien od januára 2018, požadujúcich od miestnej aj regionálnej samosprávy stanovenie cieľov rozvoja pre všetky druhy sociálnych služieb, vrátane sociálnych služieb krízovej intervencie. Analýza vychádzala z komunitných plánov sociálnych služieb všetkých ôsmich krajských miest, koncepcií rozvoja sociálnych služieb všetkých ôsmich samosprávnych krajov a programových rozpočtov krajských a okresných miest a samosprávnych krajov. Jedným z hlavných zistení je skutočnosť, že všetky krajské mestá a takmer všetky kraje venujú v dokumentoch komunitného plánovania v súlade s legislatívnou požiadavkou pozornosť aj ľuďom bez domova. V rokoch 2017-2020 sa takisto vo všetkých VÚC a v piatich z ôsmich krajských miest zvýšili výdavky na podporu sociálnych služieb pre ľudí bez domova, ich podiel na celkových výdavkoch na sociálne služby však ostal nízky. Jedna tretina okresných miest tieto služby nefinancuje. Napriek niektorým obmedzeniam dostupnosti údajov predstavuje podiel verejných zdrojov na financovaní sociálnych služieb pre ľudí bez domova približne 62 %.

Autorka: Mgr. Darina Ondrušová, PhD.

Dôležité je nestratiť bývanie. Ako štát v súčasnej situácii môže pomôcť skupinám obyvateľstva najviac ohrozeným prepadom do pouličného bezdomovectva (analytický komentár)

Jednou z veľkých výziev, ktoré so sebou priniesla pandémia koronavírusu, je zníženie či strata príjmu domácností a s tým spojené riziko straty bývania. Vlády po celom svete, Slovensko nevynímajúc, preto prijímajú rôzne opatrenia na podporu udržania pracovných miest, ale aj priamo na podporu udržania bývania. V podmienkach SR k opatreniam na podporu udržania bývania patrí najmä možnosť odkladu splátok hypotekárneho, resp. spotrebného úveru až o 9 mesiacov, bez negatívneho záznamu v úverovom registri. Toto opatrenie je zamerané na veľkú skupinu ľudí vo vlastnom bývaní. Podobne bolo prijaté opatrenie zamerané na ochranu ľudí v nájomnom bývaní, ktoré stanovuje, že ak sa nájomca v období od 1. apríla do 30. júna 2020 omešká z dôvodov súvisiacich s pandémiou s platením nájomu a prípadne s tým súvisiacich úhrad, prenajímateľ s ním z tohto dôvodu nebude môcť jednostranne ukončiť nájom nehnuteľnosti. Pomerne veľká pozornosť – často v kontexte ochrany verejného zdravia – sa venuje aj ľuďom, ktorí už o bývanie v minulosti prišli a sú bez domova. V médiách rezonovali informácie o nedostatku ochranných prostriedkov v nocľahárňach, ale tiež o vzniku karanténneho mestečka pre ľudí bez domova s príznakmi ochorenia na bratislavských Zlatých pieskoch, vytvoreného v nadväznosti na uznesenie vlády SR, podľa ktorého majú byť ľudia bez domova testovaní na COVID-19 a mestá s počtom viac ako 20 000 obyvateľov majú zriadiť pre pozitívne testovaných ľudí bez domova karanténne zariadenia. Ako však opäť pripomenula nedávna správa OECD o dostupnom bývaní, je tu ešte jedna skupina obyvateľstva, ktorá je pre verejné politiky takpovediac neviditeľná. Popri zjavnom dlhodobom bezdomovectve je veľká skupina ľudí vystavená tzv. epizodickému, dočasnému, opakovanému sa vyskytujúcej bezdomovectvu. V jazyku zjednodušenej typológie bezdomovectva a vylúčenia z bývania *ETHOS light* sa epizodické bezdomovectvo týka najmä dvoch kategórií:

- ľudí bývajúcich prechodne v štandardnom obydľí u príbuzných a známych kvôli nedostatku iných možností bývania (kategória č.6),
- ľudí po odchode zo zariadení inštitucionálnej starostlivosti, ktorí nemajú stabilné bývanie (kategória č.4).

V oboch prípadoch ide o skupinu ľudí bez istoty bývania – bez nájomnej zmluvy alebo iného právneho nároku k užívaniu obydľia, ktorá je preto zvlášť ohrozená prepadom do pouličného bezdomovectva. V podmienkach SR k nim treba ešte prirátaj aj ľudí žijúcich v komerčných ubytovniach, ktorí nemajú inú možnosť bývania a u ktorých teda taktiež absentuje právny nárok k užívaniu obydľia. S ohľadom na uvedený kontext predkladaný text približuje situáciu na Slovensku. Popisuje, ktoré skupiny ľudí sú najčastejšie vystavené epizodickému bezdomovectvu a zvýšenému riziku straty bývania, a to napriek prijatým vládnym opatreniam na podporu udržania bývania. Zároveň dáva do pozornosti oblasti, na ktoré je potrebné sa zamerať, aby sa podarilo eliminovať riziko prepadu do pouličného bezdomovectva.

Autorka: Mgr. Darina Ondrušová, PhD.

15. Konceptné a operatívne analýzy /expertízy pre rezorť PSVR SR

Koncepčná, analytická a operatívna činnosť pre vecné sekcie a odbory rezortu MPSVR (najmä SSRP, SP, SSPDS, ORRRRP), vyplývajúca z rámcových dokumentov (PVV SR, koncepcie, stratégie, akčné plány) a aktuálnych expertných požiadaviek a potrieb v roku 2020.

Podpora príjmu zamestnaných osôb, ktorých pracovné miesta ohrozuje COVID-19, vo vybraných krajinách EÚ (analytický komentár)

Krajiny Európskej únie využili rozličné opatrenia na zamedzenie nežiaducich následkov pandémie koronavírusu a choroby Covid-19. V predloženom prehľade je venovaná pozornosť opatreniam, ktorými sa krajiny EÚ snažili *ochrániť a udržať zamestnanie*. V tejto súvislosti boli vykonané jednak zmeny právnych predpisov o prepúšťaní (či na ochranu zamestnania), ďalej opatrenia na zvyšovanie potenciálu zamestnatelnosti občanov (spolu so vzdelávaním), využili sa aj opatrenia na flexibilitu miezd alebo flexibilitu pracovného času. Osobitne je však pojednané o tých opatreniach pre ochranu a udržanie zamestnania, ktoré *podporili príjem pre už zamestnaných ľudí*. Štúdia sa opiera o katalóg opatrení, ktoré zozbieral a pripravil Eurofound, Dublin. Predstavené sú opatrenia prijaté na začiatku pandémie na jar 2020 v 14 krajinách – Česku, Poľsku, Rumunsku, Bulharsku, Estónsku, Rakúsku, Nemecku, Belgicku, Dánsku, Francúzsku, Taliansku, Portugalsku, Spojenom Kráľovstve a na Slovensku.

Autor: doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.

Podpora detí a rodiny na Slovensku a v Európskej únii (publikované v Bulletine IVPR (1/2020))

Sú tu prezentované fakty o podpore rodiny a detí v jednotlivých krajinách Európskej únie, keď údaje sú čerpané z relevantných databáz Európskej komisie –jednak z databázy štatistických údajov Eurostatu a jednak z databázy právnych údajov MISSOC (informačný systém monitorujúci vývoj legislatívy krajín EÚ v oblasti sociálnej ochrany).

Podrobnejšie je popísaný jednak vývoj legislatívy na Slovensku od roku 1988, keď sú popísané dávky v materstve, rodičovský príspevok a detské prídavky. Medzinárodné porovnanie je potom v druhej časti venované situácii v roku 2019 – čo sa týka dobám poberania dávok v materstve, sumám materskej dávky, podporám pri narodení dieťaťa, rodičovským príspevkom (najmä dobe poberania rodičovského príspevku) a detským prídavkom (dobe poberania dávky, sumy dávok a podmienky vyplácania).

Autor: doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.

Strata práce a podpora v nezamestnanosti – príklady vybraných krajín (analytický komentár)

Na príklade uvedených krajín vidieť rôzne spôsoby úprav pasívnych aj aktívnych politík trhu práce na preklenutie nepriaznivej sociálnej situácie nezamestnaných v dôsledku pandémie koronavírusu. Na Slovensku sa pomoc a podpora pre nezamestnaných v dôsledku pandémie koronavírusu sústredila predovšetkým na zmierňovanie nepriaznivých sociálnych dopadov prostredníctvom finančnej podpory nezamestnaných. V oblasti pasívnej politiky trhu práce by inšpiráciou pre Slovensko v období kríz mohla byť kombinácia viacerých úprav v poskytovaní dávky v nezamestnanosti – predĺženie doby poberania dávky o trvanie krízy, aj úprava niektorých podmienok na vznik nároku na dávku. V rámci aktívnych opatrení trhu práce na Slovensku stále existuje priestor pre vytváranie vzdelávacích aktivít pre nezamestnaných aj zamestnancov na rozvoj zručností potrebných pre získanie, resp. udržanie si zamestnania dištančnou formou, napríklad prostredníctvom e-learningu.

Autorka: PhDr. Daniela Kešelová, PhD.

Ostatné projekty v roku 2020 mimo hlavnej činnosti

Projekt ANED (The Academic Network of European Disability Experts)/ EDE – European Disability Expertise

Od septembra 2020 je Inštitút pre výskum práce a rodiny na základe Zmluvy č. 17/2020 národným zástupcom v projekte **EDE – European Disability Expertise**. Projekt nadväzuje na činnosť siete **ANED (The Academic Network of European Disability Experts)**. Táto akademická sieť európskych expertov/tiek v oblasti zdravotného postihnutia vznikla v decembri 2007 a napĺňala svoje poslanie do roku 2019.

Rovnako ako v sieti ANED, aj v projekte EDE je hlavným cieľom poskytovať expertízu pre Európsku komisiu v oblasti zdravotného postihnutia prostredníctvom tematicky zameraných správ, mapujúcich legislatívne zmeny, vývoj štatistických ukazovateľov a dopady rôznych mainstreamových politík a opatrení na osoby so zdravotným postihnutím v jednotlivých členských štátoch Európskej únie a ďalších európskych krajinách. Aktivity projektu budú prebiehať do júla 2023 a sú koordinované holandskou spoločnosťou Human European Consultancy.

Inštitút pre výskum práce a rodiny je v projekte EDE zastúpený riešiteľským tímom v zložení: Mgr. Darina Ondrušová, PhD. (gestorka), PhDr. Daniela Kešelová, PhD., Mgr. Mária Machajdíkova.

V rámci EDE bola doposiaľ vypracovaná správa k Európskemu semestru – European Semester report on disability equality, ktorá je dostupná na novej dočasnej webstránke projektu:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1532&langId=en>

Zároveň sme spracovali tematickú správu o dopadoch pandémie COVID-19 na ľudí so zdravotným postihnutím. Ďalšia tematická správa, ktorú v súčasnosti pripravujeme, sa zameriava na digitálnu inklúziu – potenciál digitálnych technológií a výzvy spojené s ich využívaním pre osoby so zdravotným postihnutím.

V rámci projektu je takisto plánovaná aktualizácia databázy DOTCOM:

<https://www.disability-europe.net/dotcom>, ktorej cieľom je ponúknuť stručný prehľad aktuálnej legislatívy v oblastiach, akými sú prístupnosť fyzického prostredia a informácií, vzdelávanie, prístup k zdravotnej starostlivosti, či podpora zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím v jednotlivých krajinách.

Minulé správy za SR v rámci siete ANED sú dostupné na webovej stránke:

<https://www.disability-europe.net/countries/slovakia>

Network of European Correspondents je projekt Európskej nadácie pre zlepšovanie životných a pracovných podmienok (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions – Eurofound) so sídlom v Dubline (Projekt Network).

Eurofound je špecializovanou, tripartitne riadenou inštitúciou EÚ, založenou v roku 1975 na podporu zlepšovania životných a pracovných podmienok obyvateľov. V jej správnej rade pôsobia zástupcovia vlád a sociálnych partnerov z jednotlivých členských štátov EÚ a predstavitelia Európskej komisie. Za Slovenskú republiku sú do nej v súčasnosti nominovaní zástupcovia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, Republikovej únie zamestnávateľov a Konfederácie odborových zväzov.

V rámci projektu Network korešpondenti v jednotlivých členských štátoch EÚ vykonávajú informačné služby pre Eurofound v štvorročných cykloch na základe výberového konania a kontraktov. **Korešpondentov** vyberá Eurofound na základe medzinárodného tendra. Funkciu korešpondenta za Slovenskú republiku získal Inštitút pre výskum práce a rodiny (IVPR) so sídlom v Bratislave a vykonáva ju nepretržite už viac ako 18 rokov, v súčasnej podobe projektu Network od marca 2006. V rokoch 2002 - 2006 túto činnosť vykonával predchodca IVPR v oblasti kolektívnych zamestnaneckých vzťahov (projekt EIRO). **Na základe úspešnej účasti v medzinárodnom tendri Eurofound v r. 2017 IVPR pokračuje v pôsobení národného korešpondenta za Slovensko v rokoch 2018 - 2022.**

V r. 2020 pracoval **tím korešpondentov Eurofound pri IVPR** v tomto zložení:

Ing. Ľudovít Czírja, CSc. (vedúci projektu), doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc., RNDr. Miroslava Kordošová, PhD., PhDr. Daniela Kešelová, PhD.

Informácia o aktivitách v roku 2020

Činnosť korešpondentov, ako aj Eurofound bol v roku 2020 významne ovplyvnený pandemiou COVID-19. V dôsledku pandémie bola už v marci zrušená plánovaná každoročná koordinačná porada v Dubline. Väčšina pracovníkov Eurofound, ako aj korešpondenti pri IVPR, prešli na prácu doma a celá komunikácia korešpondentov s Eurofound aj s externými spolupracujúcimi organizáciami na Slovensku, vrátane organizácií sociálnych partnerov, prebiehala výlučne elektronicky na diaľku. Okrem toho pandémie priniesla významné zmeny aj do tematického zamerania aktivít korešpondentov.

Aj za týchto nepriaznivých mimoriadnych okolností sa tím korešpondentov pri IVPR úspešne vysporiadal so všetkými prekážkami a úspešne zabezpečil spracovanie všetkých zmluvne dohodnutých štandardných aj osobitne objednaných výstupov pre Eurofound za Slovensko. Uvádzame stručnú charakteristiku realizovaných výstupov podľa jednotlivých tematických oblastí spolupráce.

Príspevky do tematických porovnávacích štúdií EÚ (CAR štúdie)

Riešenie nedostatku pracovných síl v členských štátoch EÚ

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Správa sa zaoberala aktuálnou situáciou a prijatými opatreniami na riešenie chýbajúcej pracovnej sily na Slovensku (štúdia bola naplánovaná ešte pred pandémiou, kedy táto téma bola aktuálna vo viacerých členských krajinách EÚ). Boli uvedené hlavné odvetvia, povolania a regióny, kde sa nedostatok pracovníkov najviac prejavuje, aký bol vývoj za posledných 5 rokov a aké sú prognózy, aké dostupné štatistiky existujú v tejto oblasti, ktoré okolnosti/hybné sily vyvolali v odvetviach, povolaniach a regiónoch tento nedostatok a ako sa tam prejavila chýbajúca pracovná sila. V druhej časti sa charakterizovali diskusie a následne prijaté opatrenia smerujúce k riešeniu tohto problému, napr. v oblasti vzdelávania, mzdového ohodnotenia, v podpore zamestnávania zahraničných pracovníkov a starších pracovníkov. Jednotlivé opatrenia boli popísané podľa obsahovej štruktúry dotazníka.

Opatrenia na integráciu osôb so zdravotným znevýhodnením na trh práce

(PhDr. Daniela Kešelová, PhD.)

V prvej časti bola štúdia zameraná na objasnenie, ako reagovala politika v tejto oblasti na vplyv pandémie COVID-19, napr. aké konkrétne opatrenia boli prijaté, ktorých osôb sa týkali, ktoré inštitúcie iniciovali ich prijatie, ako boli pritom konzultované osoby so zdravotným postihnutím. V druhej a tretej časti štúdie boli prezentované konkrétne príklady opatrení prijaté na podporu týchto osôb. Konkrétne, Výpomoc so srdcom – asistent pracovného začlenenia a projekt BIVIO – stredisko vzdelávania a zamestnanosti pre osoby s intelektuálnym znevýhodnením.

Dopady krízy COVID-19 na mladých ľuďoch

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Výsledky prieskumu Eurofound ukázali, že jednou z najviac ohrozených skupín pandémiou COVID-19 v EÚ boli mladí ľudia. Štúdia mapovala opatrenia, ktoré boli prijaté na podporu mladých ľudí na Slovensku. Podrobnejšie bolo analyzovaných šesť opatrení. O priamej podpore zamestnanosti mladých pojednávajú dve opatrenia – Príspevok na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní a Reštart pre mladých uchádzačov o zamestnanie. O sociálnej ochrane a prevencii ťažkostí vypovedalo opatrenie Príspevok na vykonávanie absolventskej praxe. Na podporu riadenia kariéry, poradenstva a individuálnej podpory je zamerané opatrenie Praxou k zamestnaniu. Na podporu odborného vzdelávania, stáží a učňovskej prípravy je zamerané opatrenie Vzdelávanie mladých uchádzačov o zamestnanie. A napokon na podporu duševného zdravia u mladých ľudí bola popísaná Telefonická bezplatná on-line linka dôvery IPčko. U každého opatrenia boli uvedené: obsah opatrenia, mechanizmy poskytovania podpory, ciele, územný dosah, sektor uplatnenia, začiatok a trvanie opatrenia, kľúčoví aktéri, spôsob a rozsah financovania a účinnosť opatrenia. Tiež boli uvedené politické ponaučenia a konkrétne odporúčania pre politické kroky.

K tomu boli využité aj informácie od odborníkov z Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny a z Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR.

Príspevky do štúdií o organizáciách sociálnych partnerov v odvetviach (REP štúdie)

- Výroba a distribúcia elektriny
- Dopady pandémie COVID-19 na osobnú leteckú dopravu
(PhDr. Daniela Kešelová, PhD.)

- Dodávka a distribúcia plynu
- Dopady pandémie COVID-19 na osobnú leteckú dopravu
(RNDr. Miroslava Kordošová, PhD.)

- Výroba textilu a odevov
- Výroba potravín
- Nad-odvetvové organizácie sociálnych partnerov
(Ing. Ľudovít Czírja, CSc.)

- Profesionálny futbal
(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

REP štúdie mapujú odvetvové združenia zamestnávateľov a odborov v príslušných odvetviach definovaných Eurofound podľa NACE Rev. 2. Ide o organizácie, ktoré majú členov z odvetvia, uzatvárajú kolektívne zmluvy a sú členom odvetvových organizácií sociálnych partnerov na úrovni EÚ. Štúdie boli realizované v úzkej súčinnosti so sociálnymi partnermi v analyzovaných odvetviach. Problémom na Slovensku sú chýbajúce organizácie sociálnych partnerov a absencia kolektívneho vyjednávania v niektorých odvetviach a niekedy aj malá ochota poskytovania údajov zo súkromných organizácií.

Aktualizácia existujúcich databáz Eurofound

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc.)

Vypracovanie informatívnych záznamov/pasportov vybraných prípadov reštrukturalizácie podnikov (European Restructuring Monitor - ERM Factsheets)

Pasporty reštrukturalizácie monitorujú prípady vytvárania nových pracovných miest alebo znižovania počtu zamestnancov v podnikoch na Slovensku. Do databázy pasportov sa zahŕňajú zmeny v počtoch pracovných miest, tak v existujúcich prevádzkach, ako aj v nových podnikoch/závodoch. Do databázy sa zaznamenávajú len prípady, kedy sa vytvorí alebo zruší minimálne 100 pracovných miest (alebo sa zmena týka 10 % zamestnancov v podnikoch s najmenej 250 zamestnancami). V r. 2020 bolo do databázy vypracovaných 15 prípadov reštrukturalizácie na Slovensku. Počet prípadov reštrukturalizácie bol ovplyvnený útlmom vytvárania nových pracovných miest počas pandémie COVID-19 a súčasne

vdaka pomoci zamestnávateľom na udržanie pracovných miest nedošlo k významnejšiemu prepúšťaniu v podnikoch.

Podporné nástroje reštrukturalizácie (ERM Support instruments)

Bola aktualizovaná databáza podporných nástrojov, ktoré sa využívajú pri reštrukturalizácii podnikov a organizácií na Slovensku. Posúdila sa ich aktuálnosť a doplnili sa zmeny realizované od ostatnej aktualizácie. V r. 2020 bola požiadavka na aktualizovanie piatich nástrojov z databázy – garantovanie mzdy zamestnancov v prípade nesolventnosti zamestnávateľa, využívanie nástrojov na podporu udržania pracovných miest namiesto prepúšťania (bola doplnená o nové opatrenia prijaté v súvislosti s COVID-19), využívanie dohôd o pracovnej činnosti a dohôd o vykonaní práce pre externých zamestnancov, aktivity organizácie SARIO a využívanie priemyselných parkov a zón.

Databáza zamestnaneckých vzťahov (EurWORK)

Aktualizovala sa mimoriadne rozsiahla databáza Eurofound charakteristík kolektívnych a individuálnych pracovných vzťahov na Slovensku a jednotlivých členských štátoch EÚ. Databáza obsahuje takmer 350 parametrov rôznych ukazovateľov charakterizujúcich zamestnanecké vzťahy v štyroch hlavných oblastiach: kolektívne vyjednávanie a kolektívne zmluvy, mzdy a spôsoby ich určovania, riešenie pracovných sporov, pracovný čas a jeho určovanie. V databáze sú vedené údaje v časom rade od r. 2012 a v r. 2020 boli doplnené a aktualizované údaje za r. 2019.

Databáza kontaktov Eurofound

Databáza kontaktov na najdôležitejšie partnerské a užívateľské organizácie na Slovensku, napríklad KOZ SR, NKOS a SOS, najväčšie odborové zväzy, AZZZ SR, RUZ, APZ, MPSVR SR, ZMOS, ÚPSVaR, NIP, ŠÚ SR, Sociálna poisťovňa a pod., bola rozšírená o ďalšie inštitúcie, napr. Centrum pre hospodársky rozvoj, INESS, Friedrich Ebert Stiftung, Globsec.

Spracovanie pravidelných štvrťročných a ročných správ za Slovensko

Štvrťročné správy (Latest developments in working life) podávali stručnú informáciu o vybraných najdôležitejších udalostiach vo vymedzených oblastiach, ktoré sa udiali na Slovensku v danom štvrťroku, napr. fungovanie kolektívnych pracovných vzťahov, sociálny dialóg, pracovné podmienky, mzdy, kolektívne vyjednávanie, pracovné spory, zamestnanosť a sociálne zabezpečenie.

Na začiatku roka korešpondenti vypracovali správu za 4. štvrťrok 2019 v štandardnom obsahu. V priebehu 1. štvrťroka sa objavila pandémia COVID-19 na Slovensku aj v EÚ a obsah štvrťročných správ sa podstatne zmenil. Ďalšie štvrťročné správy r. 2020 už boli zamerané výlučne na opatrenia, ktoré boli prijaté v súvislosti s bojom proti pandémie COVID-19. Eurofound k tomu vypracoval novú databázu EÚ o opatreniach, ktoré boli v jednotlivých členských štátoch prijaté. V správe za 1. štvrťrok 2020 korešpondenti v IVPR vypracovali do databázy prvých 11 opatrení za

Slovensko, z ktorých bola väčšia časť o opatreniach prijatých vládou rámci projektu Prvá pomoc. V ďalších štvrtročných správach boli opatrenia vložené do databázy aktualizované o nové informácie, ako sa jednotlivé opatrenia využívali s praxi s využitím údajov správ Inštitútu sociálnej politiky, a boli vložené aj ďalšie nové opatrenia. Okrem týchto opatrení boli do databázy vložené príklady iniciatív vrcholových a odvetvových organizácií sociálnych partnerov týkajúce sa pandémie a príklady iniciatív realizovaných na úrovni podnikov. Koncom roka boli opatrenia z balíka Prvá pomoc nahradené opatreniami Prvá pomoc Plus a vložili sa ďalšie dve opatrenia. Korešpondenti IVPR spracovali a vložili do EÚ databázy COVID-19 celkom 34 opatrení a príkladov.

Podkladové štúdie k špecifickým témam (Topical update)

Tieto výstupy zadáva Eurofound po konzultáciách s Európskou komisiou. V roku 2020 boli spracované podkladové štúdie k týmto témam:

- Využívanie nových foriem zamestnania a vplyv pandémie COVID-19, napr. práca doma/homeoffice, výkon prác cez platformy, zdieľanie zamestnancov (*RNDr. Miroslava Kordošová, PhD.*)
- Právo na odpojenie sa zamestnanca pri práci doma a telepráci (*externe spracovali doc. JUDr. Marek Švec, PhD., LL.M. a prof. JUDr. Andrea Olšovská, PhD., Trnavská Univerzita v Trnave*)
- Príklady iniciatívy organizácií sociálnych partnerov a príklady podnikových kolektívnych zmlúv v súvislosti s pandemiou COVID-19 boli zaradené do databázy COVID-19 (*Ing. Ľudovít Czírja, CSc.*)
- Národné diskusie a opatrenia prijaté k prechodu na nízko-uhlíkovú ekonomiku na Slovensku a predpokladané dopady na rodiny (*doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.*)

Správa za Slovensko za rok 2020 (Annual Review)

(*Ing. Ľudovít Czírja, CSc., doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc. a PhDr. Daniela Kešelová, PhD.*)

Správa bola zameraná na popis najdôležitejších udalostí a zmien, ktoré nastali v priebehu roka na Slovensku vo vybraných oblastiach. Obsah výročnej správy za r. 2020 bol oproti štandardu doplnený o viaceré časti, v ktorých bola venovaná osobitná pozornosť pandémie COVID-19, jej priebehu a vplyvu na hospodárstvo, vybrané odvetvia (napr. zdravotníctvo, školstvo, cestovný ruch), sociálny dialóg a zapojenie sociálnych partnerov do prípravy protipandemických opatrení, vplyv na zamestnanecké vzťahy a pracovné podmienky. Popri charakteristike politickej situácie a aktivitách vlády sa v správe prezentovali informácie o vplyve pandémie a najdôležitejších zmenách v týchto oblastiach: pracovný čas, legislatíva a kolektívne zmluvy, pracovné spory a ich riešenie, dopad krízy na vývoj miezd a ich určovanie.

Osobitne vyžiadané úlohy a iné aktivity

Zapojenie sociálnych partnerov do sociálnych a ekonomických reforiem

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc. a doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Štúdia bola zameraná najmä na spôsoby, formy a rozsah zapojenia organizácií zamestnávateľov a odborov na národnej úrovni na Slovensku do sociálneho dialógu k opatreniam pripravovaných vládou na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19. Komentovali sa aj prípady, kedy k zapojeniu sociálnych partnerov nedošlo. V druhej časti mapovala zapojenie sociálnych partnerov do Národného programu reforiem v rámci procesu ekonomického usmerňovania členských štátov EÚ. V tretej časti bola venovaná zvláštna pozornosť vplyvu pandémie na fungovanie sociálneho dialógu. Štúdia nadväzovala na správu z r. 2019 a jej účelom bolo aj zhodnotiť, k akým zmenám došlo v tejto oblasti v r. 2020, osobitne v dôsledku pandémie.

Budovanie kapacít sociálnych partnerov

(Ing. Ľudovít Czírja, CSc.)

Správa mapovala situáciu vo vybraných organizáciách sociálnych partnerov, odborov (napr. KOZ SR, NKOS, SOS, OZ KOVO, MOV) a zamestnávateľov (napr. AZZZ SR, RUZ, APZ) z hľadiska potrieb posilnenia ich kapacít vo vymedzených oblastiach pre zlepšenie ich činnosti, napr. v oblasti inštitucionálneho, organizačného usporiadania, efektívneho zapájania sa do bipartitného a tripartitného sociálneho dialógu, úspešného vyjednávania, personálneho vybavenia, prístupu k expertízam, kvalifikačného vybavenia a odborných zručností. Osobitná pozornosť bola venovaná novým požiadavkám vyplývajúcim z klimatických zmien, digitalizácie a obzvlášť pandémie COVID-19. V správe sa prezentovali aj niektoré existujúce príklady dobrej praxe v tejto oblasti na Slovensku, napr. výstupy národného projektu Podpora kvality sociálneho dialógu.

Rozšírenie nástrojov aktívnej politiky zamestnanosti - Opatrenie 1 Prvá pomoc

(doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.)

Príspevok podrobne charakterizoval Opatrenie 1 balíka Prvá pomoc zamestnávateľom, zamestnancom a živnostníkom, ktoré prijala vláda na zmiernenie dopadov pandémie COVID-19 (je uvedené aj v spomenutej databáze Eurofound COVID-19). Opatrenie bolo prijaté na podporu zamestnávateľov, ktorých prevádzky boli zatvorené rozhodnutím vlády na začiatku pandémie. V správe bolo Opatrenie charakterizované viacerými ukazovateľmi v jednotnom formulári navrhnutom Eurofound. Okrem obsahu opatrenia, jeho účelu, dostupnosti, platnosti a zdrojov financovania sa uvádzali aj doplňujúce informácie, napr. o zapojení sociálnych partnerov do jeho prípravy, praktické uplatňovanie opatrenia, informácie o počte podporených zamestnávateľov, objeme poskytnutej finančnej pomoci, skúsenosti s využívaním opatrenia.

Ročné hodnotenie aktivít – spätná väzba korešpondentov pre Eurofound (Progress report)

Na vyžiadanie Eurofound tím korešpondentov pri IVPR prezentoval v online dotazníku Eurofound svoje vyjadrenia, hodnotenia a odporúčania k rôznym aspektom aktivít, realizovaných v rámci kontraktu IVPR s Eurofound v r. 2020. Popri komentároch k jednotlivým realizovaným výstupom sa korešpondenti osobitne vyjadrovali aj k spolupráci s príslušnými členmi tímu Eurofound.

Podpora aktivít Eurofound

V rámci kontraktu tím korešpondentov zabezpečoval disemináciu výskumných štúdií Eurofound k niektorým aktuálnym otázkam skupine takmer 40 užívateľov na Slovensku. V r. 2020 korešpondenti podporili realizovanie prvého online prieskumu Eurofound na Slovensku o tom, ako ľudia v jednotlivých členských štátoch žili a pracovali počas pandémie COVID-19. Korešpondenti informovali skupinu užívateľov na Slovensku aj o výsledkoch tohto unikátneho prieskumu.

Virtuálna porada korešpondentov s členmi výskumného tímu Eurofound

Vzhľadom na pretrvávajúce obmedzenia osobného stretnutia Eurofound (David Foden) zorganizoval s korešpondentmi v jednotlivých členských štátoch EÚ neformálnu online poradu cez platformu MS Teams. Seminár sa uskutočnil 3. decembra 2020 v trvaní približne 2 hodiny, s názvom „COVID-19 a jeho dôsledky“. Obsahovo bol zameraný na informovanie korešpondentov o stave budovania databázy opatrení COVID-19 Policy Watch. Výskumníci Eurofound (Christine Aumayr-Pintar a Tina Weber) prezentovali aj informačné výstupy, ktoré pripravuje Eurofound v najbližšom období na základe údajov z databázy. Taktiež naznačili, ako bude pokračovať budovanie databázy v r. 2021.

Bližšie informácie o Eurofound, projekte Network of European Observatories, aj o konkrétnych výstupoch spracovaných korešpondentmi pri IVPR sú k dispozícii aj na webstránkach www.eurofound.europa.eu, <https://ivpr.gov.sk/ivpr-a-eurofound/>

EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci Operačného programu Ľudské zdroje, www.esf.gov.sk.

Činnosť národného projektu bola v roku 2020 výrazne ovplyvnená celospoločenským pandemickým ochorením na Covid- 19. Najvýraznejší dopad pandémie bol najmä v oblasti vzdelávania a výskumu oboch hlavných aktivít projektu.

Aktivita 1: Podpora účinných mechanizmov na odstraňovanie rodovej diskriminácie

1.1 Vzdelávacia činnosť

V roku 2020 sa vzdelávanie zamestnancov a zamestnankýň organizácií verejnej správy a samosprávy v oblasti antidiskriminácie a rodovej rovnosti plánovalo spustiť v mesiacoch apríl-máj prostredníctvom dvoch akreditovaných vzdelávacích kurzov *Prevencia rodovej diskriminácie a sexuálneho obťažovania na pracovisku a v iných oblastiach* (číslo akreditácie vzdelávacieho programu: 3638/2019/94/1) a *Uplatňovanie rodového hľadiska vo verejnej správe* (číslo akreditácie vzdelávacieho programu: 3638/2019/94/2). Nástup epidémie Covidu-19 prakticky znemožnil realizáciu akéhokoľvek prezenčného vzdelávania v teréne počas celého kalendárneho roka, preto plánujeme obnoviť túto podaktivitu po zlepšení epidemiologickej situácie a obnovení situácie pred koronakrízou.

Projekt reflektoval na zmenu situácie v tom, že sa zvýšil (aj na základe reklám na sociálnych sieťach) dopyt po právnom poradenstve, ktoré bolo poskytované formou online poradenského portálu a prostredníctvom mailových konzultácií s právničkou. V priebehu roka prebiehala príprava e-learningového kurzu, zameraného na vzdelávanie o rodovej rovnosti v rôznych oblastiach osobného a pracovného života a na uplatňovanie rodového hľadiska v praxi s cieľom spustiť uvedený kurz v 1. polovici roka 2021.

1.2 Osvetová činnosť

V oblasti osvetovej činnosti sa v hodnotenom období zrealizovali nasledujúce aktivity:

- spustenie realizácie celoročnej kampane pri príležitosti 100. výročia volebného práva žien v Československu
- verejná diskusia pri príležitosti Medzinárodného dňa žien „Prečo je žien stále málo? 100 rokov volebného práva žien a voľby 2020“, počas ktorej diskutovali

Oľga Gyarfášová, Dagmar Kusá, Matúš Slobodník a Veronika Valkovičová, https://www.facebook.com/watch/live/?v=249706642856439&ref=watch_permalink

- verejná diskusia „100 rokov volebného práva žien“ organizovaná v spolupráci s MPSVR SR a Denníkom N, na ktorej sa zúčastnili diskutujúce Magda Vášáryová, Zora Bútorová a Jana Jablonická Zezulová. Uvedená diskusia je dostupná na https://www.facebook.com/watch/live/?v=576484512944296&ref=watch_permalink

Na foto zľava: Magda Vášáryová, Zora Bútorová, Jana Jablonická Zezulová, Katarína Strýčková

- kampaň na sociálnych sieťach o histórii volebného práva žien v Československu, Európe a USA, dostupné tu: <https://www.instagram.com/storocie.volby>
- pri príležitosti Dňa rovnosti v odmeňovaní kampaň na sociálnych sieťach s názvom „Sme za férové odmeňovanie“, ktorá sa realizovala v dňoch 22.-29.10.2020, <https://ivpr.gov.sk/22-oktober-den-rovnosti-v-odmenovani-zien-a-muzov-tlacova-sprava/>

Pravidelne sa zverejňovali informácie o témach rodovej rovnosti, rodovej diskriminácie a sexuálneho obťažovania na www.facebook.com/TotoJeRovnost, https://www.instagram.com/toto_je_rovnost/ a na <https://totojerovnost.blog.sme.sk/>. V mesiaci február sa uzatvorilo **Memorandum o spolupráci s Inšpektorátom práce** za účelom efektívnejšej spolupráce v oblasti prevencie a eliminácie diskriminácie, konkrétne v oblasti vzdelávacích aktivít, osvetu, poradenskej činnosti a čiastkových výskumných cieľov.

Nadviazala sa **spolupráca so Slovenským olympijským výborom** na ich kampani „Šport v bezpečí“, v rámci ktorej mu boli dodané výskumné dáta, poskytnutá právna konzultácia k ich smernici o ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním a šikanovaním v športe a dohodla sa ďalšia forma spolupráce v oblasti osvetu a vzdelávania v nasledujúcom roku.

1.3 Poradenská činnosť

Poradenská činnosť v roku 2020 pokračovala poskytovaním informačného a právneho poradenstva prostredníctvom portálu <https://www.totojerovnost.eu/index.php/pomoc-a-poradenstvo/>, zameraného na pomoc a podporu pri zažívaní rodovej diskriminácie a sexuálneho obťažovania na pracovisku pod vedením skúsenej právničky, ktorá sa špecializuje na prípady diskriminácie na základe pohlavia.

V rámci poradenstva boli vypracované a zverejnené aj informačné poradenské materiály, zamerané na základné informácie o rodovej diskriminácii, možnosti ochrany pri diskriminácii, či ako riešiť sexuálne obťažovanie. Materiály sú zverejnené na už uvedenom poradenskom portáli.

1.4 Výskumná činnosť

V oblasti výskumu sa v roku 2020 ukončili 2 výskumné úlohy, a to *Metodológia hĺbkovej analýzy rodových dopadov resp. vplyvu na rodovú rovnosť ako súčasť doložky vplyvov legislatívy* a *Návrh metodiky pre Inšpektoráty práce na zisťovanie a posudzovanie diskriminácie so zameraním na rodovú diskrimináciu*, vrátane vypracovaného podkladu pre prípravu metodického usmernenia pre výkon inšpekcie práce so zameraním sa na kontrolu dodržiavania zásady rovnakého zaobchádzania.

V priebehu roka prebiehali práce na výskumnej úlohe *Analýza ekonomickej hodnoty neplatenej práce*.

Práce na plánovaných výskumných úlohách *Výskum starostlivosti o deti z hľadiska dopadov na rodovú rovnosť* a *Výskum uplatňovania antidiskriminačného zákona z hľadiska postihovania a prevencie sexuálneho obťažovania a jeho výskytu na pracovisku a vo verejnom priestore* prebiehali v obmedzenej forme, nakoľko obe úlohy predpokladajú zber dát, ktorý mal byť realizovaný v období rokov 2020 – 2021, z dôvodu epidémie Covidu-19 však bol tento pozastavený pri oboch výskumoch a vzhľadom na súčasnú epidemiologickú situáciu nie je jasné, kedy sa budú dať realizovať, preto predpokladáme posun termínu realizácie pri tvorbe uvedených výskumov.

V rámci výskumnej činnosti bola vypracovaná príručka „**Čo so sexuálnym obťažovaním**“ pre vysoké školy, s odborným posúdením doc. Slávky Karkoškovej, zrealizovala sa finalizácia výsledkov výskumu zameraného na výskyt sexuálneho obťažovania na vysokých školách a online prieskum (trvanie od polovice mája 2020 do konca júna 2020), ktorý sa zameriaval na zmeny v pracovnom živote a vo vykonávaní starostlivosti o domácnosť a členov rodiny v čase 1. vlny koronakrízy. Zistenia z prieskumu sú dostupné na

https://www.totojerovnost.eu/downloads/Prieskum_zivotnej_situacie_pocas_pandemie_COVID19.pdf

Aktivita 2 „Podpora rozvoja služieb a opatrení pre obeť násillia, najmä pre ženy“

Podaktivita 2.1

Podpora činnosti Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násillia na ženách (ďalej len „KMC“)

Činnosť Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násillia na ženách bola v roku 2020 ovplyvnená epidemickou situáciou na Slovensku. Pokiaľ sa v prvých mesiacoch úspešne realizovali naplánované činnosti v stanovených termínoch, situácia sa zmenila s nástupom rizika šírenia ochorenia COVID19 v marci. Protiepidemické opatrenia prerušili organizovanie prezenčného ďalšieho vzdelávania, organizáciu aktivít primárnej prevencie, workshopov a seminárov.

S ohľadom na ciele KMC súvisí účinnosť navrhovaných opatrení a postupov s mierou participatívneho zapojenia dotknutých subjektov. Šírenie koronavírusu však do konca aktuálneho roka obmedzilo stretávanie odborníkov a zainteresovaných inštitúcií, vedenie konzultácií k metodickým materiálom s dotknutými subjektmi. Partneri projektu sú navyše väčšinou medzi kritickou infraštruktúrou (ako napríklad polícia SR) alebo poskytujú služby v priamom kontakte s cieľovou skupinou a v súvislosti s epidemickou situáciou, majú teda nariadenú pracovnú pohotovosť a ich činnosť bola prioritne zameraná na riešenie úloh v súvislosti s pandémiou.

1/Oblasť koordinácie celoštátneho systému prevencie a eliminácie rodovo podmieneného násillia

Multiinštitucionálna spolupráca

V predchádzajúcom roku projekt podporil vlastnú činnosť partnerstiev multiinštitucionálnej spolupráce (ďalej ako PMIS) a umožnil vytvoriť PMIS v 7 vyšších územnosprávnych celkoch (ďalej ako „VÚC“). Do ich činnosti bolo v roku 2020 zapojených 45 odborníkov a odborníčok, ktorí/-é v regióne zastupujú rôzne dotknuté inštitúcie a organizácie, vrátane úradov VÚC, úradov práce, sociálnych vecí a rodiny, Mestských úradov, úradov Mestskej polície, MVO – poskytovateľov pomoci a podpory ženám zažívajúcim násillie, vysokých škôl a univerzít. Oproti roku 2019 sa počet zapojených účastníkov a účastníčok zvýšil, čo prispelo k zvýšeniu participatívneho prístupu.

Hlavným cieľom činnosti PMIS v roku 2020 bolo v nadväznosti na činnosť v predchádzajúcom roku (zhodnotenie doterajších aktivít v kraji v oblasti prevencie násillia na ženách a spracovanie zámerov Regionálnych akčných plánov na prevenciu a elimináciu násillia na ženách) odovzdať návrhy Regionálneho akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násillia na ženách (ďalej ako RAP) resp. hodnotenia plnenia aktuálnych RAP.

V 6 krajoch PMIS odovzdali spracované návrhy RAP a v bratislavskom samosprávnom kraji prišlo k zostaveniu hodnotiacej správy platného RAP. 7 dokumentov bolo predložených samosprávnym krajom, no ďalší pokrok bol ovplyvnený protiepidemickými opatreniami. Doposiaľ boli dokumenty prediskutované na osobnom stretnutí v trenčianskom samosprávnom kraji a na online stretnutiach v nitrianskom a žilinskom samosprávnom kraji. Realizácia úlohy zostáva aktuálna a bude pokračovať v roku 2021 aj v súvislosti s prípravou celoštátneho Akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násillia na ženách, pre ktorý sú návrhy RAP relevantným zdrojom aktivít a opatrení na regionálnej úrovni..

Právny a odborný rámec zriaďovania a fungovania siete intervenčných tímov

Zámer krízovej intervencie v prípadoch domáceho násillia prostredníctvom intervenčných tímov bol v roku 2020 prediskutovaný s poskytovateľmi podpory a ochrany ženám zažívajúcim násillie, Ministerstvom spravodlivosti SR, Ministerstvom vnútra SR a Prezidiom PZ SR. Do procesu presadzovania prijatia novej právnej úpravy sa zapojila Kancelária Prezidentky SR, na ktorej pôde sme sa zúčastnili dvoch stretnutí zainteresovaných inštitúcií. V projekte vytvorená východisková analýza a materiál Intervenčné centrá: Návrh systému krízovej multiinštitucionálnej intervencie boli napokon podkladom pre vytvorenie zmien a doplnení z.č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore a z.č. 274/2016 Z.z. o obetiach trestných činov. Zmeny vedú k vytvoreniu Intervenčných centier poskytujúcich krízovú intervenciu v prípadoch domáceho násillia. Plnenie tejto analytickej úlohy viedlo k zmenám v legislatíve a praxi, čo považujeme za významný výsledok našej činnosti, hoci pri vytvorení legislatívneho rámca nebolo zohľadnené naše odporúčanie, aby krízová intervencia bola pre ženy zažívajúce násillie poskytovaná prostredníctvom subjektov špecializovaných na túto cieľovú skupinu.

Práca na dokumente Právny a odborný rámec zriaďovania a fungovania siete intervenčných tímov bude aj v nasledujúcom roku pokračovať a bude dopracovaný o praktickú časť odporúčaných postupov pre odbornú činnosť intervenčných centier

Zabezpečenie ďalšieho vzdelávania zamestnancov verejnej správy a vzájomného učenia sa na základe výmeny skúseností a dobrej praxe

V roku 2020 realizáciu ďalšieho vzdelávania ovplyvnila epidemická situácia. Začiatkom roka sme nadviazali na predchádzajúcu činnosť, no s ohľadom na epidemickú situáciu sa z plánovaných 32 vzdelávacích podujatí uskutočnilo 17, z toho 11 prezenčnou formou a 6 online formou.

Workshopy pre pracovníkov a pracovníčky v oblasti poskytovania špecifických služieb pre ženy zažívajúce násilie

Na základe zisteného dopytu pracovníkov a pracovníčok v oblasti poskytovania špecifických služieb pre ženy zažívajúce násilie sa v roku 2020 zrealizovalo vzdelávanie „Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva“, zamerané na zvýšenie kvality poskytovania právnej pomoci a poradenstva ženám zažívajúcim násilie a ich deťom.

Prezenčnou formou bolo uskutočnených 5 podujatí, online formou ďalších 6 podujatí. Celkovo sa vzdelávania zúčastnilo 145 osôb.

Workshopy pre ostatné pomáhajúce profesie v oblasti ochrany a podpory žien zažívajúcich násilie

S ohľadom na legislatívne zmeny v trestnoprávnej oblasti prijaté v súvislosti s transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ sa aj v roku 2020 pokračovalo v spolupráci s Prezidiom Policajného zboru SR a Akadémiou Policajného zboru SR pri vzdelávaní vyšetrovateľov/vyšetrovateliek a poverených príslušníkov/príslušníčok polície. Pre účastníkov a účastníčky sa ďalej distribuovala Metodická pomôcka pre kontakt s obeťami trestných činov.

Online vzdelávanie - polícia, sociálni pracovníci a pracovníčky, zdravotnícki zamestnanci a zamestnankyne, prokuratúra a súdy

Aj v roku 2020 boli ďalej priebežne pripravované návrhy online kurzov o problematike násillia na ženách. Sú umiestnené na <https://www.gender.gov.sk/lp-courses/> v skúšobnej prevádzke a priebežne budú dopĺňané v nasledujúcom období. Aktuálnou výzvou je technologické zabezpečenie presunu online vzdelávacích kurzov na stránku ivpr.gov.sk, do vyriešenia ktorého nie je možné sprístupniť online vzdelávanie širšej odbornej a laickej verejnosti.

Špecializované tréningové programy na regionálnej úrovni

V rámci špecializovaných tréningových programov sa okrem workshopov pre policajtky a policajtov tzv. „prvého kontaktu“ - 2 špecializované tréningy pre Okresné riaditeľstvo PZ Poprad a Humenné v roku 2020 začal realizovať aj ďalší typ vzdelávania v rámci rezortu spravodlivosti v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR s cieľom posilniť multiinštitucionálnu spoluprácu a prispieť aj k rozvoju kontaktov medzi rôznymi pomáhajúcimi profesiami a podporiť spoluprácu zainteresovaných inštitúcií.

Špecializované tréningové programy o práci s páchatelmi domáceho násillia sa organizovali pre probačných úradníkov – zamestnancov Krajských súdov SR v Prešove, Košiciach, Nitre a Bratislave s využitím lektorských kapacít psychológov Zboru väzenskej a justičnej stráže, ktorí realizujú sociálno-intervenčné programy pre páchatelov domáceho násillia v ústavoch na výkon trestu odňatia slobody.

Na 6 vzdelávacích podujatiach sa zúčastnilo spolu 78 osôb.

2/ Hodnotenie postupov a opatrení

Online metodiky postupov práce so ženami a ich deťmi zažívajúcimi násilie, vrátane postupov pre prácu s obeťmi znásilnenia, pre všetky zainteresované pomáhajúce profesie

V roku 2020 boli spracované ďalšie návrhy online metodík o problematike násilia na ženách. Rovnako ako v prípade online vzdelávania, aj v tejto aktivite pred nami stojí úloha technologického zabezpečenia online metodík na stránku ivpr.gov.sk, bez ktorého nie je možné ich sprístupniť odbornej a laickej verejnosti.

Metodika monitoringu dostupnosti a kvality podporných služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti

Práce na metodike boli začaté ešte v roku 2018 za účasti MPSVR SR a expertiek z MVO poskytujúcich služby ženám zažívajúcim násilie. V roku 2019 tím externých expertiek z MVO, ktoré poskytujú ochranu a podporu ženám zažívajúcim násilie, spracoval návrh usmernenia o kvantite a kvalite služieb, vrátane štandardov kvality špecifických služieb pre ženy zažívajúce násilie. Návrh metodiky bol napokon v roku 2020 pilotne úspešne otestovaný, s časovým oneskorením kvôli epidemickej situácii. Po zapracovaní výsledkov pilotného testovania bude metodika odovzdaná ako výstup projektu v roku 2021.

Vytvorenie odporúčaní pre zavedenie tzv. špecializovaných policajných tímov zasahujúcich v prípadoch násilia na ženách vrátane znásilnenia

V roku 2019 bol spracovaný východiskový dokument, zameraný na analýzu a zhodnotenie možností vytvorenia tzv. špecializovaných policajných tímov s ohľadom na organizáciu Policajného zboru SR. Plánované konzultácie s dotknutými rezortmi nebolo v roku 2020 pre epidemickú situáciu možné organizovať. Odporúčania pre zavedenie tzv. špecializovaných policajných tímov sa budú môcť finalizovať až na základe spolupráce a konzultačného procesu s PZ SR po ukončení epidemiologickej situácie.

Analýza súčasného štatistického spracovania identifikovaných prípadov rodovo podmieneného násilia najmä v rámci sociálneho poradenstva a sociálnych služieb

Analýza súčasného štatistického spracovania identifikovaných prípadov rodovo podmieneného násilia najmä v rámci sociálneho poradenstva a sociálnych služieb bude spracovaná na základe poznatkov získaných v rámci monitoringu dostupnosti a kvality podporných služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, ktorý bude realizovaný pokiaľ to dovoľí epidemiologická situácia.

3/ Monitorovacia funkcia KMC a realizovanie výskumov

Monitoring dostupnosti a kvality podporných služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti

Realizácia tejto úlohy bola významne ovplyvnená hrozbou nákazy ochorením COVID-19, nakoľko monitoring je realizovaný overením na mieste a dáta sú zbierané

rozhovormi s poskytovateľmi služieb a klientkami zariadení. Dokončenie úlohy bude možné v prípade zlepšenia epidemiologickej situácie.

Návrh na vytvorenie systému súhrnného spracovania štatistických údajov a zabezpečenie ich pravidelného publikovania v činnosti PZ SR, MS SR a zdravotníctva

Analýza súčasného štatistického spracovania identifikovaných prípadov rodovo podmieneného násillia a návrh na komplexný zber a spracovanie štatistických údajov v činnosti PZ SR, MS SR a zdravotníctva bola v roku 2019 zrealizovaná spolu s odporúčaním metodiky na systematizáciu zberu a spracovania údajov spoločne so zberom administratívnych dát o partnerskom násillí za rok 2018. Metodika vytvorila predpoklad na realizáciu zberu administratívnych dát na základe ukazovateľov podľa odporúčaní Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť, podmienok právneho poriadku a možností štatistických systémov dotknutých rezortov. V roku 2020 sme spracovali a zverejnili analýzu administratívnych dát za rok 2019 (obe publikácie sú dostupné na <https://www.zastavmenasilie.gov.sk/vystupy-kmc-z-np-perd#entry:2879>

Aktuálny dokument *Analýza administratívnych dát o trestnom konaní v prípadoch partnerského a domáceho násillia z policajnej a justičnej štatistiky za rok 2019* bol doplnený aj o dáta a zistenia o domácom násillí na Slovensku za uplynulý rok.

Násillie páchané na ženách v intímnych vzťahoch tínedžerov

S realizáciou výskumu sa plánovalo začať v roku 2020, čo však v dôsledku epidemickej situácie a prerušenia prezenčnej výučby na stredných školách nebolo možné. S ohľadom na zložitú situáciu v školách, kľúčových partneroch pre realizáciu zberu dát, predpokladáme, že výskum nebude možné realizovať ani bezprostredne po zlepšení epidemickej situácie s predpokladom začiatku realizácie až v školskom roku 2021/2022.

Analýza súdnych rozhodnutí v prípadoch násillia páchaného na ženách

Dokument je vypracovaný a zverejnený na:

<https://www.zastavmenasilie.gov.sk/vystupy-kmc-z-np-perd#entry:2879>

a na www.ivpr.gov.sk.

4/ Oblasť informačných a osvetových aktivít

Informačná kampaň o povinných programoch pre páchatel'ov

Na informačnú kampaň z roku 2019 nadväzovalo vytvorenie príručky špecializovaného tréningového programu *Práca s páchatel'mi domáceho násillia* a realizácia prvých 4 tréningov pre probačných úradníkov súdov SR. Príručka je zverejnená na

<https://www.zastavmenasilie.gov.sk/vystupy-kmc-z-np-perd#entry:2879>

Informačno-osvetové aktivity o problematike rodovo podmieneného násillia

V roku 2020 bola organizácia informačno-osvetových podujatí významne ovplyvnená opatreniami na zníženie šírenia ochorenia COVID-19. Epidemiologické opatrenia v školstve vylúčili možnosť realizovať osvetové aktivity pre žiakov a študentov stredných a vysokých škôl, preto sa v roku 2020 nezrealizovalo žiadne takéto podujatie.

Zrealizovala sa len jedna verejná diskusia v online formáte prostredníctvom MS Teams v mesiaci december na tému *Ochrana žien pred násilím vo svetle súdnych rozhodnutí*. Autorky výskumu súdnych rozhodnutí Zuzana Očenášová a Barbora Burajová diskutovali s advokátom Matúšom Kanisom a moderátorkou Frederikou Halászovou. Na podujatí sa zúčastnilo 38 účastníkov a účastníčok.

Podaktivita 2.2

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie (NLŽ) aj v roku 2020 realizovala špecializované poradenstvo najmä pre ženy (ale i iné osoby), ktoré boli vystavené násiliu alebo hrozbe násilia, s cieľom poskytnúť informácie z právnej a sociálnej oblasti a podporu pri riešení situácie žien ohrozených vylúčením a chudobou v dôsledku násilia.

V roku 2020 prvýkrát kontaktovalo NLŽ 420 žien so skúsenosťou s násilím, ktoré evidujeme ako nové klientky. Na NLŽ sa obrátilo aj 14 mužov zažívajúcich násilie, ktorým boli poskytnuté kontakty na organizácie venujúce sa domácejmu násiliu.

Vyššia preťaženosť linky bolo spôsobená najmä z dôvodu šírenia COVID-19. Ženy počas koronakrízy čelili vyššej pravdepodobnosti skúsenosti s násilím. Práve uzatváranie domácnosti spôsobovalo vyššiu frustráciu, kontrolu páchatela nad obeťami násilia. Znížila sa možnosť bezpečne kontaktovať blízkych alebo organizácie poskytujúce pomoc ženám zažívajúcim násilie. V porovnaní s rokom 2019 sa celkový počet hovorov znásobil o viac ako 30%.

NLŽ poskytovala okrem telefonického poradenstva aj emailové poradenstvo. Tento druh poradenstva začal fungovať od marca 2020, pričom elektronickou formou poradenstva bolo vybavených 40 mailov od ľudí, ktorí sa na linku obrátili o pomoc touto cestou, nakoľko nebolo pre nich bezpečné telefonovať.

Volajúce ženy najčastejšie zažívali psychické násilie a fyzické násilie. Na základe rozhovoru so ženami volajúcimi na linku bolo zisťované pohlavie a vzťah násilnej osoby k žene. Z evidovaných násilných osôb to boli najmä manželia, nasledovali partneri, (ex)manželia a (ex)partneri. Najčastejšie ženy vyhľadávali pomoc u rodiny a blízkych, no takmer tretina žien sa obrátila aj na políciu.

Na linku v roku 2020 volali aj ľudia z okolia ženy, ktorá zažívala násilie, najčastejšie priateľky alebo známe/i, ale aj rodinní príslušníci. Obracali sa na ňu tiež ľudia, ktorí nezažívali priamo partnerské násilie, ale iný druh domáceho násilia. Išlo o násilie od rodičov, detí voči rodičom, násilie medzi súrodencami, susedmi a podobne.

Skúsenosť poradcýň identifikovali ne/dostatkovosť nadväzujúcich služieb, čo sa prejavilo najmä po prepuknutí koronakrízy. Taktiež bol evidovaný problém s ubytovaním žien, ktoré potrebovali poskytnúť ubytovanie v čase koronakrízy. Jednotlivé zariadenia mali svoje interné postupy, na základe ktorých nemohli

ubytovať ženy a ich deti bez negatívnych testov. Zariadenia nemali pripravené karanténne miestnosti, kde by boli dočasne ubytované ženy spolu s deťmi. Problém bol aj v tom, že v jednotlivých samosprávnych krajoch malo byť zriadené karanténne ubytovanie práve pre zabezpečenie krízového ubytovania pre osoby zažívajúce násilie, no dostupnosť týchto karanténnych miest nebola nikomu známa. Poradkyne identifikovali taktiež nedostatočnú pomoc zo strany polície. V mnohých prípadoch neboli násilné osoby vykázané z obydli, podávané trestné oznámenia boli vyhodnocované ako priestupky, prípadne boli násilníci iba slovne upozornení zo strany polície, čo viedlo k následnej eskalácii násillia a ohrozeniu života žien a ich deťí.

Publicita a komunikácia NP PERD

Publicita a komunikácia NP PERD prebiehala aj v roku 2020 v súlade s platnými usmerneniami riadiaceho orgánu. Pandémia COVID-19 a s ňou spojené karanténne opatrenia pre organizácie i jednotlivcov veľmi významne ovplyvnili naše osvetové a vzdelávacie zámery. Viaceré plánované podujatia s partnerskými organizáciami a aktivity pre verejnosť sa preto nezrealizovali.

V roku 2020 sa komunikácia aktivity 1 uskutočnila prostredníctvom informovania verejnosti o témach, ktoré v rámci tejto priority národný projekt rieši – politická rovnosť žien, rovnosť v odmeňovaní, ekonomické postavenie žien, rodová diskriminácia a sexuálne obťažovanie. Verejnosť bola vo februári informovaná o významnom dátume pre práva žien u nás – o 100. výročí získania volebného práva žien v Československu. Pôvodne plánované aktivity k tomuto výročiu sa kvôli pandemickým opatreniam zredukovali na osvetu na sociálnych sieťach, kde boli pravidelne publikované informácie o občianskej a politickej emancipácii žien v Európe prostredníctvom facebookovej a instagramovej stránky Storočie volby. Projekt vydal 2 tlačové správy a zrealizoval 2 odborné diskusie: *100. výročie volebného práva žien a Prečo je žien stále málo?* (pri príležitosti Medzinárodného dňa žien), kde verejnosť mala buď prístup do publika, alebo sa ich zúčastnila prostredníctvom živého vysielania, či záznamu z diskusie na internete. V súvislosti s globálnou pandémiou, ktorá ovplyvnila bezpečnosť a ekonomické postavenie žien vo svete i u nás, sa v rámci aktivity 1 zrealizoval prieskum životnej situácie v rodinách počas prvej vlny koronakrízy a zverejnili sa jeho závery.

V priebehu roka projekt na aktuálne dianie reagoval prostredníctvom oficiálnych tlačových správ zasielaných médiám, odborných článkov na webstránke NP PERD www.totojerovnost.eu a na blogu <https://totojerovnost.blog.sme.sk/>. Pravidelne boli zdieľané dôležité informácie o postavení a potrebách žien vo svete zmenenom koronavírusom a publikované stanoviská k aktuálnemu daniu vo svete i na Slovensku na facebookovej a instagramovej stránke Totojerovnost a Storicievolby. Aj v roku 2020 si projekt pripomenul Deň rovnosti v odmeňovaní kampaňou na sociálnej sieti, kde si verejnosť mohla pripnúť virtuálny odznak *Som za férové odmeňovanie*. Analytičky a analytik aktivity 1 boli v priebehu roka prizývaní do mnohých online diskusií a elektronických médií k témam postavenia žien, rovnosti na trhu práce a boja s diskrimináciou a sexuálnym obťažovaním. Všetky aktuality a mediálne výstupy boli v tejto súvislosti zverejňované na domovskej stránke www.ivpr.gov.sk.

V rámci aktivity 2 v roku 2020 Koordinačno-metodického centrum (ďalej len KMC) venovalo prostredníctvom odborných výstupov pozornosť vzdelávaniu verejnosti v otázke obhajoby práv žien zažívajúcich násilie, a to najmä z pohľadu koronakrízy a aktuálneho vývoja v legislatívnej oblasti.

Okrem publikovania čiastkových odborných analytických výstupov KMC v priebehu roka budovalo vzťahy s ďalšími štátnymi, verejnými i mimovládnymi subjektmi, ktoré počas koronakrízy ponúkali pomoc ženám v núdzi. Napriek karanténym opatreniam KMC podporovalo celoročnú spoluprácu multiinštitucionálnych tímov v regiónoch Slovenska, pracujúcich v prospech žien zažívajúcich násilie. KMC a Národná linka pre ženy zažívajúce násilie (ďalej len NLŽ) počas prvej vlny pandémie od jej začiatku zbierali informácie o ženách, snažiacich sa dovoliť pomoci prostredníctvom volaní na národnú linku a následne vydávali tlačové správy, popisujúce situáciu žien izolovaných v karanténe s násilníkmi s návrhmi účinnej pomoci. KMC spoločne s Národným koordinačným strediskom pre riešenie problematiky násillia na deňoch vydali pre verejnosť *informačné plagáty o násillí v rodinách*. KMC v priebehu celého roka pôsobilo ako garant zvyšovania odborných znalostí o téme násillia na ženách a následne i ochrany žien a ich detí pred násillím a vydávalo aktuálne informácie prostredníctvom 4 tlačových správ, 7 pôvodných článkov na blogu <https://dennikn.sk/autor/zastavme-nasilie/> a publikovaním informácií o záveroch odborných seminároch európskych inštitúcií a OSN na www.zastavmenasilie.gov.sk. Všetky mediálne výstupy KMC boli publikované aj na domovskej stránke IVPR www.ivpr.gov.sk.

Viditeľnosť aktivít národného projektu stúpila najviac počas informačnej a vzdelávacej kampane *Zastavme násillie na ženách 2020/ Orange the world – 16 dní aktivizmu proti násilliu na ženách*. V roku 2020 sa podarilo získať v rámci tejto kampane významnú podporu viacerých štátnych inštitúcií a ich vedúcich predstaviteľov a predstaviteľiek (ministerstvá, Policajné Prezídium, Policajná Akadémia, Zbor justičnej a väzenskej stráže). Kampaň opäť podporila prezidentka SR Zuzana Čaputová a na podnet projektu prezidentská kancelária slávnostne prispela ku začiatku globálnej kampane aj osvetlením Prezidentského paláca na oranžovo. Pridali sa, ako aj v roku 2019, predstavitelia Magistrátu hlavného mesta Bratislava a po prvýkrát aj jeho kultúrne inštitúcie. Ku kampani pridali svoj hlas aj zahraničné zastupiteľstvá pôsobiace v SR, slovenskí veľvyslanci na zahraničných misiách, verejná ochrankyňa práv, slovenské žurnalistky, mimovládne organizácie a viaceré osobnosti kultúrneho a verejného života.

Portréty osobností s oranžovým bannerom proti násilliu boli publikované na stránke www.zastavmenasilie.gov.sk. Počas kampane sa expertky zúčastňovali viacerých online konferencií s tematikou násillia na ženách a vystupovali v elektronických a printových médiách. Verejnosť mohla boj proti násilliu podporiť virtuálnym odznakom *Zastavme násillie na ženách* na sociálnych sieťach a zdieľaním výzvy bojovať proti rodovo podmienenému násilliu na facebookových stránkach KMC a stránky www.zastavmenasilie.gov.sk. Analytičky KMC na sociálnych sieťach prezentovali svoje tipy na knihy a filmy s tematikou ochrany žien a detí pred násillím a počas 16 dní kampane bola publikovaná aj grafika a dáta o násillí páchanom na

ženách. Kampaň vyvrcholila verejnou online diskusiou „Ochrana žien pred násilím vo svetle súdnych rozhodnutí“, ktorá sa uskutočnila pod záštitou prezidentky SR, Zuzany Čaputovej.

Propagácia činnosti Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie prebiehala zdieľaním informačných bannerov o NLŽ na facebooku KMC a neskôr pridaním osobitnej stránky NLŽ na sociálne siete (Facebook a Instagram):

https://www.instagram.com/linka_pre_zeny/.

Taktiež sme vydali a distribuovali propagačné materiály (letáky, nálepky, tašky) inštitúciám, ktoré pracujú so ženami a dievčatami. Poradkyňa, poverená vedením NLŽ, prezentovala v priebehu roka činnosť linky v mnohých elektronických a printových médiách s dôrazom na význam odborného poradenstva pre ženy čeliacim násiliu v domácnosti i v intímnych vzťahoch. O situácii s nárastom volaní na linku počas prvej vlny pandémie boli vydávané tlačové správy, v ktorých bola vysvetľovaná dôležitosť pozornosti verejnosti pri nahlasovaní násillia počas karantény v susedských komunitách. NLŽ zverejnila aj novú emailovú adresu, linkaprezeny@ivpr.gov.sk, kam mohli ženy písať o svojich problémoch s násillím a karanténou. Veľkú podporu Národnej linke pre ženy vyjadrila v októbri prezidentka SR, Zuzana Čaputová, ktorá kanceláriu linky navštívila osobne a zaujímala sa o prácu poradkýň a najčastejšie problémy volajúcich klientiek.

Na foto: Prezidentka SR Zuzana Čaputová na návšteve Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie

Dňa 16. októbra 2020 sme mali tú česť privítať na Národnej linke pre ženy zažívajúce násilie vzácnu návštevu, pani prezidentku Slovenskej republiky. Prezidentka Zuzana Čaputová takto vyjadrila uznanie odborne vyškoleným poradkyňiam, ktoré už viac ako päť rokov nonstop poskytujú pomoc ženám zažívajúcim násilie a svedkom násillia.

Národný projekt Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie

(aktivity január – december 2020)

AKTIVITA 2 „PODPORA ROZVOJA SLUŽIEB A OPATRENÍ PRE OBETE NÁSILIA, NAJMÄ PRE ŽENY“

Podaktivita 2.1 „Podpora činnosti Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násillia na ženách (ďalej ako aj „KMC““

1. Činnosť KMC v roku 2020 a dopad epidemickej situácie na realizáciu činností

Činnosť Koordinačno-metodického centra pre prevenciu násillia na ženách bola v roku 2020 ovplyvnená epidemickou situáciou na Slovensku. Pokiaľ sme v prvých mesiacoch úspešne realizovali naplánované činnosti v stanovených termínoch, situácia sa zmenila s nástupom rizika šírenia ochorenia COVID-19 v marci¹. Protiepidemické opatrenia prerušili organizovanie prezenčného vzdelávania, organizáciu aktivít primárnej prevencie, workshopov a seminárov.

¹ Bližšie dopady pandemickej situácie popisujeme pri hodnotení naplňania MÚ v rámci jednotlivých činností podľa národného projektu Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie.

Protiepidemické opatrenia preukázateľne negatívne ovplyvnili dostupnosť a prístupnosť podporných služieb pre ženy zažívajúce násilie a ich deti, zaviedli sme preto **týždenný monitoring dostupnosti a prístupnosti podporných služieb a systém informovania poskytovateľov o dostupných kapacitách**. Výstupom tejto činnosti bola **Správa z monitoringu: Dopad karanténnych opatrení na dospelé osoby zažívajúce domáce násilie a ich realizácia** (aut.: Burajová B., Očenášová Z.)

Spoločne s Národným koordinačným strediskom pre riešenie problematiky násilia na deťoch sme pripravili **Informačný leták** upozorňujúci na potrebu podpory obetí domáceho násilia, detí a žien. O distribúciu letákov na verejne dostupnom mieste sme požiadali reťazce predajcov potravín.

S ohľadom na aktuálny vývoj sme v roku 2020 spolupracovali na aktuálnych systémových a legislatívnych zmenách, najvýznamnejšia je účasť v pracovnej skupine vytvorenej prezidentkou SR a zloženej zo zástupcov Ministerstva spravodlivosti SR, Ministerstva vnútra SR, Prezídia PZ SR a IVPR (zástupkyňa Burajová B.), ktorej činnosť vyvrcholila **návrhmi noviel z. č. 171/1993 Z.z. o policajnom zbore a z. č. 274/2016 Z. z. o obetiach trestných činov a o krízovej intervencii v prípade použitia inštitútu vykázania**. Od druhej polovice roka spolupracujeme na príprave Národného akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách a plníme konzultačné úlohy pre Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny (zástupkyňa Burajová B.). Pre ministerstvo sme realizovali dve kolá **identifikácie potenciálnych poskytovateľov služieb pre ženy, monitoring ich financovania a potrieb na finančné zabezpečenie**, ktoré vyvrcholilo prípravou osobitnej finančnej podpory z rezervy predsedu vlády SR.

1.1 Multiinštitucionálna spolupráca na vytvorení alebo inovácii Regionálnych akčných plánov s ich následnou realizáciou a evaluáciou (P0507)

V roku 2020 bolo do činnosti partnerstiev multiinštitucionálnej spolupráce (ďalej ako PMIS) v 7 vyšších územnosprávnych celkoch (ďalej ako „VÚC“) zapojených 45 odborníkov a odborníčok. Úlohou PMIS bolo najmä spracovanie návrhov Regionálneho akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách (ďalej ako RAP) resp. hodnotenia plnenia aktuálnych RAP. Vypracovaných **7 dokumentov bolo predložených samosprávnym krajom na prijatie na regionálnej úrovni**.

1.2 Zabezpečenie ďalšieho vzdelávania zamestnancov verejnej správy a vzájomného učenia sa na základe výmeny skúseností a dobrej praxe

Cieľom organizácie ďalšieho vzdelávania zamestnancov verejnej správy a výmeny skúseností a dobrej praxe je podpora poskytovania kvalifikovanej pomoci a posilnenie nevíktimizujúceho prístupu, ktoré sú predpokladom účinnej ochrany pred rodovo podmieneným násilím.

V roku 2020 realizáciu ďalšieho vzdelávania ovplyvnila epidemická situácia, uskutočnili sme 13 prezenčných 6 online vzdelávacích podujatí zameraných na:

1.2.1 Workshopy pre pracovníkov a pracovníčky v oblasti poskytovania špecifických služieb pre ženy zažívajúce násilie (P0743, P0441)

V roku 2020 sme na základe zisteného dopytu pracovníkov a pracovníčok v oblasti poskytovania špecifických služieb pre ženy zažívajúce násilie zorganizovali modulové vzdelávanie na témy:

Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva: Ochrana a podpora žien zažívajúcich násilie prostriedkami Trestného práva

Termíny: 15. januára 2020, ONLINE: 12. októbra 2020

Cieľová skupina: Pracovníčky pomáhajúcich organizácií – špecializované služby

Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva: Stíhanie páchatel'ov domáceho násillia a ochrana žien zažívajúcich násilie v konaní

Termíny: 16. januára 2020, ONLINE: 13. októbra 2020

Cieľová skupina: Pracovníčky pomáhajúcich organizácií – špecializované služby

Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva: Možnosti ochrany a podpory žien zažívajúcich násilie prostriedkami Občianskeho práva

Termíny: 17. januára 2020, ONLINE: 14. októbra 2020

Cieľová skupina: Pracovníčky pomáhajúcich organizácií – špecializované služby

Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva: Osobitné civilné prostriedky na ochranu žien zažívajúcich násilie a súvisiace konania

Termíny: 10. februára 2020, ONLINE: 16. októbra 2020

Cieľová skupina: Pracovníčky pomáhajúcich organizácií – špecializované služby

Právne minimum v oblasti trestného a civilného práva: Prax využívania prostriedkov civilného a trestného práva na ochranu žien zažívajúcich násilie

Termíny: 11. februára 2020, ONLINE: 17. októbra 2020

Cieľová skupina: Pracovníčky pomáhajúcich organizácií – špecializované služby

Prezenčnou formou bolo uskutočnených 5 podujatí, online formou ďalších 5 podujatí v moduloch a termínoch:

Pre špecializované poradkyne Národnej linky pre ženy zažívajúce násilie sme zorganizovali **online seminár pre pracovníčky Národnej linky pre ženy: Sexuálna viktimizácia detskej a dospeljej populácie**

Termín: 8.-9. novembra 2020

Cieľová skupina: Pracovníčky pomáhajúcich organizácií – špecializované služby

1.2.2 Workshopy pre ostatné pomáhajúce profesie v oblasti ochrany a podpory žien zažívajúcich násilie

S ohľadom na legislatívne zmeny v trestnoprávnej oblasti prijaté v súvislosti s transpozíciou Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/29/EÚ sme aj v roku 2020 pokračovali v spolupráci s Prezidiom Policajného zboru SR a Akadémiou

Policajného zboru SR pri vzdelávaní vyšetrovateľov/vyšetrovateliek a poverených príslušníkov/príslušníčok polície. Pre účastníkov a účastníčky sme ďalej distribuovali **Metodickú pomôcku pre kontakt s obeťami trestných činov**. S ohľadom na epidemickú situáciu sme z plánovaných 5 vzdelávacích podujatí zorganizovali 2, na ktorých sa zúčastnili **vyšetrovatelia/vyšetrovatelky a poverení príslušníci/príslušníčky polície** v termínoch:

Vzdelávanie vyšetrovateľov PZ SR: Identifikácia obetí domáceho násillia ako obzvlášť zraniteľných obetí trestných činov

Termíny: 28. januára 2020, 5. februára 2020

Cieľová skupina: Policajný zbor SR

1.2.3 Online vzdelávanie – polícia, sociálni pracovníci a pracovníčky, zdravotnícki zamestnanci a zamestnankyne, prokuratúra a súdy (P0509)

V roku 2020 boli ďalej priebežne **prípravované návrhy online kurzov o problematike násillia na ženách**. Sú umiestnené na <https://www.gender.gov.sk/lp-courses/> v skúšobnej prevádzke a priebežne budú dopĺňané v nasledujúcom období.

1.2.4 Špecializované tréningové programy na regionálnej úrovni (P0743, P0441)

V roku 2020 sme začali realizovať ďalší typ vzdelávania v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR. **45 probačných úradníkov a úradníčok súdov SR** sa zúčastnilo vzdelávania:

Špecializovaný tréningový program: Práca s páchatel'mi domáceho násillia (4)

Termíny: 24. februára 2020 Krajský súd v Prešove, 25. februára 2020 Krajský súd v Košiciach, 2. marca 2020 – Krajský súd Nitra, 3. marca 2020 – Krajský súd Bratislava
Cieľová skupina: Probační úradníci súdov SR

Nadalej sme v roku 2020 poskytovali tréningy príslušníkov PZ SR na regionálnej úrovni v téme:

Vzdelávanie príslušníkov PZ: Odhad nebezpečenstva násillia na ženách (2)

Termíny: 4. marca 2020, 6. marca 2020

Cieľová skupina: Policajný zbor SR

1.3 Návrh na vytvorenie systému súhrnného spracovania štatistických údajov a zabezpečenie ich pravidelného publikovania v činnosti PZ SR, MS SR a zdravotníctva

V roku 2020 bola realizovaná v poradí druhá analýza štatistického spracovania identifikovaných prípadov násillia na ženách. Aktuálny dokument Analýza administratívnych dát o trestnom konaní v prípadoch partnerského a domáceho násillia z policajnej a justičnej štatistiky za rok 2019 (aut.: Očenášová Z.) bol doplnený aj o dáta a zistenia o domácom násillí na Slovensku za uplynulý rok.

1.4 Analýza súdnych rozhodnutí v prípadoch násilia páchaného na ženách

V roku 2020 sme publikovali správu z výskumu o prípadoch násilia na ženách, ktorá bola spracovaná na podklade súdnych rozhodnutí o trestných činoch týrania blízkej a zverenej osoby, znásilnenia a sexuálneho násilia (aut. Burajová B., Očenášová Z.).

1.5 Informačná kampaň o povinných programoch pre páchatel'ov (P0440)

V nadväznosti na aktivity v roku 2019 a realizáciu špecializovaného tréningu o práci s páchatel'mi násilia sme vydali **príručku špecializovaného tréningového programu: Práca s páchatel'mi domáceho násilia**.

1.6 Informačno-osvetové aktivity o problematike rodovo podmieneného násilia

V roku 2020 sme zorganizovali **online verejnú diskusiu na tému: Ochrana žien pred násilím vo svetle súdnych rozhodnutí**. Autorky výskumu súdnych rozhodnutí Zuzana Očenášová a Barbora Burajová diskutovali s advokátom Matúšom Kanisom a moderátorkou Frederikou Halászovou.

Mediálna komunikácia

V roku 2020 sme posilnili mediálnu komunikáciu a tiež kampaň v rámci informačnej kampane o téme násilia na ženách počas 16 dní aktivizmu proti násiliu na ženách. Zamestnankyne podaktivity a odborné garantky vystupovali v médiách, napísali odborné články, blogy. V roku 2020 tieto informačné aktivity zahŕňali:

Názov článku/príspevku/relácie	Názov média/platformy	Meno vystupujúcej/citovanej
Jediné východisko je zabiť ho: Ako súdy posudzujú vraždy násilníkov?	Denník N, 21.1.2020	Barbora Burajová
Po rokoch ponižovania a bitiek zabil svojho otca. Mal by dostať milosť?	Denník N, 21.1.2020	Barbora Burajová
Význam Istanbulskeho dohovoru	Ranné správy RTVS, 16.1.2020, od 00:34:00	Barbora Burajová
Barbora Burajová hovorí: Istanburský dohovor chráni ženy a deti pred násilím a vôbec nesúvisí s manželstvami homosexuálov...	TV Bratislava, 22.2.2020	Barbora Burajová
Zakazujú im nakupovať, neplatia alimenty. Finančné násilie netreba brať na ľahkú váhu. Ako spoznať, že ste obeťou ekonomického násilia?	SME Žena, 11.3.2020	Barbora Burajová
Domáca karanténa v časoch koronavírusu: Stúpa domáce násilie	Ženy v meste, 19.3.2020	Barbora Burajová
V izolácii s násilníkom: Ženy nespúšťajú z očí, pomoc im musia volať iní	aktuality.sk, 29.3.2020	Barbora Burajová
Na linku pre ženy trpiace domácim násilím volá viac tretích osôb	SME/TASR, 31.3.2020	Barbora Burajová
Národná linka pre ženy zažívajúce násilie	Denník N, Minúta po	Barbora Burajová

zaznamenala pokles telefonátov od žien	minúte, 31.3.2020	
Linka pre ženy zažívajúce násilie eviduje pokles volaní od žien	Teraz.sk/TASR, 31.3.2020	Barbora Burajová
Koronavírus: Pobyť doma ťažko dopadá na týrané ženy	Bratislavské noviny, 31.3.2020	Barbora Burajová
Victims of domestic violence afraid to seek help due to COVID-19 measures	The Slovak Spectator/Spectator.sme.sk, 31.3.2020	Barbora Burajová
V domácej izolácii sú aj obeť s násilníkmi. Situáciu treba riešiť okamžite	Glob.sk, 3.4.2020	Barbora Burajová
Ha azotthon veszélyesebb a koronavírusnál	ma7.sk, 19.4.2020	Barbora Burajová
Barbora Burajová o domácom násilí v karanténach	TV JOJ, Ranné noviny, 28.4.2020, 00:58:00, 01:24:24	Barbora Burajová
Korona vystupňovala domáce násilie, obeť uzamkla i bezpečné útočiská (podcast)	Aktuality, 16.4.2020	Barbora Burajová
Pandémia týranie ľudí nezastavila. Čo s tým robí štát?	SME Domov, 9.4.2020	Barbora Burajová
Izolácia a karanténne opatrenia prispievajú k nárastu domáceho násillia	The World News Net, 29.4.2020	Barbora Burajová
Izolácia a karanténne opatrenia prispievajú k nárastu domáceho násillia	Dunajskostredský.sk, 30.4.2020	Barbora Burajová
Doma s násilníkom: V čase mimoriadnych opatrení sú ženy ohrozené viac ako inokedy	SME Žena, 2.4.2020	Barbora Burajová
Počas karantény stúpa domáce násillie	Ženskýweb.sk, 6.5.2020	Barbora Burajová
Bezpečné ženské domy / Linky pre obeť násillia hlásia výrazný nárast počtu volaní, situáciu sťažujú aj karanténne opatrenia	Noviny TV JOJ / Noviny.sk 10.5.2020	Barbora Burajová
Koronavírusové peklo: Počet žien, ktoré hľadajú pomoc pred domácim násillím, prudko stúpol	Plus 7 dní, 14.5.2020	Barbora Burajová
Právnička radí, ako sa brániť sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku	SME Žena, 3.6.2020	Barbora Burajová
Na Linku pre ženy volali obeť násillia viac ako vlni. Karanténa zvýraznila násillie	SME Žena, 18.6.2020	Barbora Burajová
Rezort práce si pripomína Medzinárodný deň na podporu obeť týrania	TASR/Teraz.sk, 26.6.2020	Barbora Burajová
Barbora Burajová: Je ťažké prijať fakt, že zažívam násillie vo vzťahu, do ktorého som vstúpila dobrovoľne a z lásky	heroes.sk, 16.7.2020	Barbora Burajová
Násillie na ženách rapídne stúplo	TV Joj, Ranné noviny, 7.7.2020, 00:54:20	Barbora Burajová
Nemohla chodiť do kuchyne ani na záchod. Ako vyzerá týranie u nás	SME Plus, 9.10.2020	Barbora Burajová
V čase pandémie a karantény sú ženy ešte viac ohrozené agresívnymi partnermi a majú menej možností brániť sa. Ako pomôcť obeť násillia?	RTVS, Rádio Slovensko, Kontakty, 3.11.2020	Barbora Burajová
Štatistiky o násillí páchanom na ženách sú stále hrozivé	SITA/SME Domov, 25.11.2020	Barbora Burajová
Až štvrtina opýtaných na Slovensku si myslí, že násillie na ženách je často vyprovokované	Lean In, 25.11.2020	Barbora Burajová
Skúsenosť s násillím má na Slovensku za svoj život každá piata žena	TASR/SME Domov, 25.11.2020	Barbora Burajová

IVPR: Každá piata žena na Slovensku má za život skúsenosť s násilím		Barbora Burajová
Zastavme násilie na ženách	BTV (Bardejovská TV), Správy, 25.11.2020	Barbora Burajová
Medzi nami: Len 10 percent ľudí na Slovensku si myslí, že vynútený sex je trestný čin	SME Žena, Podcast Medzi nami, 25.11.2020	Barbora Burajová
Deň boja proti násiliu na ženách	RTVS, Správy RTVS, 25.11.2020, 00:34:56	Barbora Burajová
Každá piata žena na Slovensku má za svoj život skúsenosť s násilím	TASR/Glob.sk, 25.11.2020	Barbora Burajová
Slovakia turns orange and joins campaign to fight violence against women	Slovak Spectator, 25.11.2020	Barbora Burajová
Príbehy, z ktorých mraží: Partner povedal žene, že ju rozreže! Zverstvá vždy nekončia len vyhrážkami (kampaň Zastavme násilie na ženách 2020)	Topky.sk, 3.12.2020	Barbora Burajová
Bil ma a urážal, len s handrou v ruke ma mal za vzornú ženu. Tresty pre takýchto násilníkov sú nízke	Denník N, 8.12.2020	Barbora Burajová
Násilie na ženách podľa štatistík	relácia K veci, RTVS, Slovenský rozhlas, 10.2.2020	Zuzana Očenášová
Na služby pre ženy zažívajúce násilie sa počas pandémie obrátilo viac ako 1 200 žien	Metropola online, 19.6.2020	Zuzana Očenášová
"Násilníci sú často dobrí manipulátori," tvrdí analytička pre výskum a monitoring KMC	Zenuskaren.sk	Zuzana Očenášová
BLOG Zastavme násilie, Denník N		
Terapeut a odborník na násilie: Spoločnosť nesmie byť mlčiace svedkom	Blog Zastavme násilie, 7.2.2020	Sára Činčurová
Domáce násilie počas epidémie koronavírusu: ako ďalej?	Blog Zastavme násilie, 18.3.2020	Sára Činčurová
Prečo je dôležité vzdelávať profesie pracujúce s obeťami násillia?	Blog Zastavme násilie, 1.4.2020	Barbora Burajová, Sára Činčurová
Tréner a psychológ: Prácou s páchatelmi násillia ochraňujeme obeť	Blog Zastavme násilie, 17.4.2020	Sára Činčurová
Ako systém trestá násilie medzi blízkymi	Blog Zastavme násilie, 8.7.2020	Zuzana Očenášová
Je tu druhá vlna (pandémie) násillia?	Blog Zastavme násilie, 1.10.2020	Zuzana Očenášová
Čo potrebujú ženy, ktoré zažívajú partnerské násilie?	Blog Zastavme násilie, 27.11.2020	Zuzana Očenášová

Odborná publikačná činnosť, účasť na domácich a zahraničných konferenciách a odborných podujatiach, pedagogická a vzdelávacia činnosť, iné expertné pôsobenie – pozri rovnomenné kapitoly tejto výročnej správy.

Národný projekt Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu a služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu - II.

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z [Európskeho sociálneho fondu](#) a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci [Operačného programu Ľudské zdroje](#).
www.esf.gov.sk, www.ludskezdroje.gov.sk

NP PROFI II. obsahovo nadväzuje predovšetkým na národný projekt PROFI I., ktorý zmapoval vzdelávacie potreby pomáhajúcich odborníkov, formuloval ich obsahový základ ako východisko pre budúce rezortné vzdelávanie MPSVR SR a navrhol najvhodnejší systém rezortného vzdelávania. Národný projekt PROFI II. bude tvoriť jeho kontinuálne pokračovanie, pričom bude komplexne a systémovo riešiť zabezpečenie a realizáciu rezortného vzdelávania.

Hlavným cieľom národného projektu „Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu a služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu - II.“ (ďalej len NP PROFI II.) je na základe spoločnej vzdelávacej stratégie rezortu vytvoriť funkčný systém rezortného vzdelávania (špecializačné vzdelávanie, nadstavbové vzdelávanie a sústavné vzdelávanie), ktorý doposiaľ v rezorte absentuje. Projekt je zameraný na cieľové skupiny: zamestnanci vykonávajúci politiky a opatrenia v oblasti prevencie diskriminácie a/ alebo sociálneho začlenenia vo verejnom sektore.

Národný projekt bude implementovaný na národnej úrovni ako nástroj tvorby a následnej podpory funkčného systému rezortného vzdelávania. NP PROFI II. bude mať dopad na celé územie Slovenskej republiky, keďže jeho cieľovou skupinou sú zamestnanci pôsobiaci v odvetvovej pôsobnosti rezortu MPSVR SR, ako aj jednotlivých samospráv. Sociálni pracovníci, ako aj iní odborníci pôsobiaci v oblasti sociálnych vecí a rodiny, budú systémovo vzdelávaní pre potreby praxe. Projekt je realizovaný prostredníctvom jednej hlavnej aktivity a dvoch podaktivít.

Hlavná aktivita: Tvorba a zabezpečenie činnosti funkčného systému rezortného vzdelávania MPSVR SR za účelom zvyšovania profesionality kapacít v oblasti sociálnej inklúzie

Inštitút pre výskum práce a rodiny vstúpil do projektu v pozícii partnera projektu v spolupráci s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Hlavnou úlohou v pozícii partnera je realizácia **Podaktivity 1.2** a participácia na **Podaktivite 1.1**.

Podaktivita 1.1: Tvorba a realizácia vzdelávacej stratégie pre zamestnancov v odvetvovej pôsobnosti rezortu

Cieľom podaktivity je vytvoriť na MPSVR SR personálne a výkonovo funkčný útvar, ktorý bude zabezpečovať stratégiu v oblasti rezortného vzdelávania, strategické riadenie a dohľad nad činnosťou Vzdelávacieho úseku IVPR. V spolupráci s MPSVR SR sa IVPR podieľa na tvorbe stratégie systému rezortného vzdelávania participáciou v pracovnej skupine, zloženej z členov reprezentatívnych organizácií za oblasť štátnej správy, samosprávy, akademickej obce, profesijných organizácií a zástupcov poskytovateľov služieb v oblasti sociálnej inklúzie. Výsledkom je tvorba dokumentov k vzdelávacej stratégii a následná implementácia stratégie v spolupráci s reprezentatívnymi organizáciami.

Podaktivita 1.2: Zabezpečenie a realizácia vzdelávacích aktivít v oblasti sociálnej inklúzie

Plnenie aktivity sa začalo v septembri 2020 zriadením Vzdelávacieho úseku IVPR a jeho materiálno-technickým, ako aj personálnym zabezpečením. Tento úsek bude zabezpečovať plnenie vzdelávacej stratégie rezortu, v podobe vzdelávania zamestnancov štátnej správy a samosprávy v rezortnej pôsobnosti MPSVR SR. V súčasnosti boli indikované dva vzdelávacie programy, a to: *Sociálna kuratela* a *Sociálna posudková činnosť*, ktoré boli upravené Nariadením vlády č.5/2016.

Plnenie aktivity taktiež vyplýva zo zákona o sociálnej práci č. 219/2014 Z. z., ktorý ustanovuje povinnosť absolvovania špecializačného vzdelávania do konca roka 2022 pre všetkých sociálnych pracovníkov vykonávajúcich sociálnu prácu v špecializovanom odbore.

V mesiaci október 2020 bola vytvorená pracovná skupina lektorov a garantov, ktorí zahájili prácu na príprave akreditačných spisov pre špecializačný vzdelávací program Sociálna kuratela a Sociálna posudková činnosť. V decembri 2020 bol akreditačný spis garantov pre ŠVP Sociálna kuratela predložený na administratívnu kontrolu a doplnenie Vzdelávaciemu úseku IVPR.

Publikačná činnosť

Bulletin IVPR

Inštitút pre výskum práce a rodiny predstavil v roku 2020 svoje nové periodikum – Bulletin IVPR.

V prvom čísle sme priniesli príspevok doc. PhDr. R. Bednáríka, CSc., týkajúci sa podpory rodiny a detí na Slovensku a v Európskej únii.

V druhom čísle sme priniesli výber zo štúdie českých autoriek, Prof. Dany Hamplovej a Mgr. Petry Šalamounovej. Štúdia bola publikovaná v časopise [Fórum sociální politiky](#), č. 6/2015, ktorý vydáva pražský [Výzkumný ústav práce a sociálních věcí](#). Autorky pôsobia v [Sociologickom ústave Akademie věd ČR](#).

V treťom čísle sme publikovali výber hlavných zistení a záverov publikácie, ktorú sponzorovali a vydali Inštitút pre americké hodnoty (Institute for American Values) a Národný projekt na podporu manželstva (National Marriage Project) v USA v roku 2011. V slovenčine vydal publikáciu Inštitút pre ľudské práva a rodinnú politiku v roku 2015.

V štvrtom čísle Bulletinu IVPR sme priniesli výber zo štúdie, venujúcej sa téme domácej starostlivosti o starších ľudí. Cieľom štúdie je podporiť odborný národný diskurz k formovaniu a podobám politiky podpory domácej starostlivosti o odkázané osoby cestou sprostredkovania a analýzy časti odborného poznania v tejto oblasti. Autorkou je prof. doc. Kvetoslava Repková, CSc.

Piate, decembrové vydanie Bulletinu IVPR obsahuje recenziu diela Americká elégia – Hillbilly Elegy od J. D. Vancea (J. D. Vance: Hillbilly Elegy, Harper, 2016, J. D. Vance: Americká elegie, Argo, 2018, Hillbilly Elegy, filmová spoločnosť Netflix, november 2020) od Romana Jocha.

Bulletin IVPR je dostupný na webstránke IVPR v [samostatnej sekcii](#).

Bednárík, Rastislav:

Bednárík, R. (2020). Podpora rodiny a detí na Slovensku a v Európskej únii. *Bulletin IVPR* 1 (1). Bratislava: IVPR.

Bednárík, R. (2020). Stav sociálnej ochrany na Slovensku. Situácia k 1.1.2020. Bratislava: IVPR. 74 s., ISBN 978-80-7138-168-6.

Bednárík, R., Csontos, L., Žuffa, J. (2020). Time as a basic factor of the development of family relationships in Slovakia. *Journal for the Study of Religions and Ideologies*, 19(56), 3-16. 1583-0039.

Bednárík, R. (2020). Pracovné úrazy a BOZP u starších pracovníkov. In: Matulník, J., Capíková, S. (eds.): Sociológia zdravia a verejné zdravotníctvo – problémy a perspektívy spolupráce. Zborník príspevkov z vedeckej konferencie konanej dňa 7. novembra 2018 v Bratislave. SSS pri SAV a USLE LFUK Bratislava. s. 37-48. ISBN 978-80-85447-28-6.

Bednárík, R. (2020). Stav sociálnej ochrany na Slovensku. Situácia k 1.7.2020. Bratislava: IVPR, 75 s.

Bednárík, R. (2020). Čas na deti v rodinách. *Viera a život*, 30(6), 62-68. 1335 6771.

Burajová, Barbora:

Burajová, B., Očenášová, Z. (2020). Analýza súdnych rozhodnutí v prípadoch násilia páchaného na ženách. Bratislava: IVPR, 94 s.

Činčurová, Sára:

Činčurová, S. (2020). Women's Media Center. Women Under Siege: Women journalists face life-threatening risks in Venezuela. Dostupné na: <https://womensmediacenter.com/women-under-siege/women-journalists-face-life-threatening-risks-in-venezuela>

Činčurová, S. (2020). Women's Media Center. Women Under Siege: Pregnant Women Are Still Crossing the Deadliest Migration Route in the World. Dostupné na: <https://womensmediacenter.com/women-under-siege/pregnant-women-are-still-crossing-the-deadliest-migration-route-in-the-world>

Činčurová, S. (2020). BEZ SÚHLASU.TXT. Sama proti dvadsiatim ozbrojeným mužom: Esej o zastrašovaní migrujúcich žien: Bratislava, Praha: Kapitál, Display.cz, Apart. Dostupné na: <https://www.goodreads.com/book/show/54835161-bez-s-hlasu-txt>

Fico, Milan:

Fico, M. (2020). Nástroje na zlepšenie štatistickej inferencie – analýza p-kriviek a ekvivalenčné testovanie. *Sociológia - Slovak Sociological Review*, 52(4), 323-353. 0049-1225.

Gerbery, Daniel:

Dokupilová, D., Filčák, R., Gerbery, D. (2020). Energetická chudoba na Slovensku 2020: Od analýz k odporúčaniam pre verejné politiky. Bratislava: Prognostický ústav SAV.

Gerbery, D., Miklošovič, T. (2020). Labour Market Transitions and Their Determinants in Slovakia: Path from Crisis to Recovery. In: Ekonomický časopis 60(7). 651-676. 0013-3035.

Schmögnerová, B. (ed.), (2020). Program vlády 2020 - 2024: Pohľad zľava. Bratislava: Friedrich-Ebert-Stiftung e.V. ISBN 978-80-89149-82-7.

Jablonická Zezulová, Jana:

Kuruc, A., Valkovičová, V., Jablonická Zezulová, J. (2020). Prieskum životnej situácie počas pandémie COVID-19. Bratislava: IVPR. Dostupné na: <https://ivpr.gov.sk/prieskum-zivotnej-situacie-pocas-pandemie-covid-19-andrej-kuruc-veronika-valkovicova-jana-jablonicka-zezulova-2020/>

Joch, Roman:

Joch, R. (2020). SPOLEČNOST: Kreativní destrukce. *Neviditelný pes*. Dostupné online: https://neviditelnypes.lidovky.cz/spolecnost/spolecnost-kreativni-destrukce.A200801_213025_p_spolecnost_wag

Joch, R. (2020). Pohľad zvonka. Mali sme rozbiť monarchiu? *Postoj*, 30. 10. 2020. Dostupné online: <https://www.postoj.sk/64436/mali-sme-rozbit-monarchiu>

Joch, R. (2020). Winston S. Churchill. Ten, čo zachránil civilizáciu a slobodu v Európe. *Postoj*, 5.12.2020. Dostupné online: <https://www.postoj.sk/66980/winston-s-churchill-zachranil-civilizaciju-a-slobodu-v-europe>

Joch, R. (2020). Chudoba, babička, námorná pechota a kultúra. Recenzia. *Bulletin IVPR*, 1(5). Bratislava: IVPR.

Kordošová, Miroslava:

Kordošová, M. (2020). Poskytovanie OOPP a ochrana dýchacích ciest počas pandémie koronavírusu. *Bezpečná práca*, 51(3), 7. 0322-8347.

Kordošová, M. (2020). BOZP v období mimoriadnych opatrení proti šíreniu koronavírusu. *Bezpečnosť práce v praxi*, 10(4), 1338-2691.

Kordošová, M. (2020). BOZP pri práci z domu a telepráci. *Bezpečnosť práce v praxi*, 10(11), 1338-2691.

Kuruc, Andrej:

Kuruc, A., Valkovičová, V., Jablonická Zezulová, J. (2020). Prieskum životnej situácie počas pandémie COVID-19. Bratislava: IVPR. Dostupné na:

<https://ivpr.gov.sk/prieskum-zivotnej-situacie-pocas-pandemie-covid-19-andrej-kuruc-veronika-valkovicova-jana-jablonicka-zezulova-2020/>

Kuruc, A. (2020). COVID-19 a rodová rovnosť. Dostupné na: <https://www.totojerovnost.eu/index.php/2020/06/03/covid-19-a-rodova-rovnost/>

Kuruc, A. (2020). Rodová rovnosť a ekonomický dopad pandémie. Dostupné na: <https://www.totojerovnost.eu/index.php/2020/06/09/rodova-rovnost-a-ekonomicky-dopad/>

Kuruc, A. (2020). Dopady pandémie koronavírusu na životy žien. Dostupné na: <https://totojerovnost.blog.sme.sk/c/531172/dopady-pandemie-koronavirusu-na-zivoty-zien.html>

Kuruc, A. (2020). Skúmali sme životnú situáciu na Slovensku počas prvej vlny pandémie COVID-19. Dostupné na: <https://totojerovnost.blog.sme.sk/c/545500/skumali-sme-zivotnu-situaciju-na-slovensku-pocas-prvej-vlny-pandemie-covid-19.html>

Minarovičová, Katarína:

Minarovičová, K., Miškolci, J., et al. (2020). Young people' attitudes toward sex education as their human right in Slovakia. *Sex Education*, 20(3), 334-349.1468-1811.

Lemešová, M., Sokolová, L., Minarovičová, K. (2020). Psychológia interaktívne. Bratislava: Univerzita Komenského v Bratislave.

Harvanová, S., Minarovičová, K. et al. (2020). Pohyby očí, selektívna pozornosť a profesijné videnie učiteľov a učiteľiek. *Orbis scholae*, 14(1), 33-48.1802-4637.

Očenášová, Zuzana:

Očenášová, Z. (2020): Návrh na vytvorenie systému súhrnného spracovania štatistických údajov a zabezpečenie ich pravidelného publikovania v činnosti PZ SR, MS SR a zdravotníctva. Zber administratívnych dát o partnerskom násilí za rok 2018. Bratislava: IVPR, 50 s.

Očenášová, Z. (2020): Analýza administratívnych dát o trestnom konaní v prípadoch partnerského a domáceho násillia z policajnej a justičnej štatistiky za rok 2019. Bratislava: IVPR, 19 s.

Burajová, B., Očenášová, Z. (2020): Analýza súdnych rozhodnutí v prípadoch násillia páchaného na ženách. Bratislava: IVPR, 94 s.

Repková, Kvetoslava:

Repková, K. (2020). Domáca starostlivosť a starnutie v prirodzenom prostredí – koncepčné, výskumné a sociálno-politické reflexie. *Bulletin IVPR*, 1 (4). Bratislava: IVPR. Dostupné on-line: <https://ivpr.gov.sk/bulletin-ivpr-4-2020-domaca-starostlivost-a-starnutie-v-prirodzenom-prostredi-koncepcne-vyskumne-a-socialno-politicke-reflexie/>

Repková, K. (2020). *Quality of social services during and after COVID-19*. Dostupné on-line: <https://eespn.euro.centre.org/quality-of-social-services-during-and-after-covid-19/>

Repková, K. (2020). Je poistenie v odkázanosti riešením pre Slovensko? *Šanca na kvalitné sociálne služby*. 13(2), 26-28.

Repková, K. et al. (2020). *Národný program aktívneho starnutia na roky 2021-2030 (analytická časť)*. Bratislava: IVPR. Dostupné on-line: <https://ivpr.gov.sk/narodny-program-aktivneho-starnutia-na-roky-2021-2030-analyticka-cast-kvetoslava-repkova-ed/>

Repková, K. (2020). *Kvalita sociálnych služieb – "nadstavba" len pre dobré časy?* Bratislava: IVPR. Dostupné on-line: <https://ivpr.gov.sk/kvalita-socialnych-sluzieb-nadstavba-len-pre-dobre-casy-podakovanie-vsetkym-v-socialnych-sluzbach-vyzva-pre-zdielanie-nametov-postrehov-skusenosti-kvetoslava-repkova/>

Repková, K. (2020). *Plnenie národných priorít rozvoja sociálnych služieb v rokoch 2015-2020 (analýza)*. Bratislava: IVPR. Dostupné on-line: <https://ivpr.gov.sk/plnenie-narodnych-priorit-rozvoja-socialnych-sluzieb-v-rokoch-2015-2020-analyza-kvetoslava-repkova-2020/>

Repková, K. et al. (2020). *Posudková lekárska a sociálna činnosť v podmienkach miest a obcí* (2020). Bratislava: ZMOS. Dostupné on-line: https://www.zmos.sk/posudkova-lekarska-a-socialna-cinnost-v-podmienkach-miest-a-obci-oznam/mid/419520/.html#m_419520

Škobla, Daniel:

Filčák, Richard, Škobla, Daniel, Dokupilová, Dušana (2020). Ensuring Access to Sanitation Infrastructure: Roma settlements and structural inequalities in Slovakia. Bratislava: Centre of Social and Psychological Sciences, Slovak Academy of Sciences, 2020. 145 p. Preložené pod názvom: Vybavenosť kanalizáciou v rómskych osadách. Ako sa na Slovensku prejavujú štrukturálne nerovnosti. - Bratislava: Centrum spoločenských a psychologických vied, Slovenská akadémia vied. ISBN 978-80-89524-46-4.

Hrustič, Tomáš, Škobla, Daniel (2020). Social Mobility and Political Engagement Concerning Roma Across Europe: Introduction to the Special Issue. *Slovenský národopis*, 68(4), 306-310. 1335-1303. Dostupné na: <https://doi.org/10.2478/se-2020-0017>

Schmögnerová, Brigita, Becker, Joachim, Csefalvayová, Katarína, Ftáčnik, Milan, Gaist, Radovan, Kaliňák, Michal, Kočš, Ján, Magvaši, Peter, Škobla, Daniel, Uhlerová, Monika, Zamkovský, Juraj (2020). *Solidárne, ekologické a moderné Slovensko. Alternatíva sociálno-ekonomickej transformácie v novom viacročnom finančnom rámci Európskej únie*. Bratislava: Friedrich-Ebert-Stiftung. V. 81 s. ISBN 978-80-89149-85-8.

Škobla, Daniel (2020). Zlepšenie situácie a postavenia Rómov: je PVV na dobrej ceste? *Program vlády 2020-2024*. - Bratislava: Friedrich-Ebert-Stiftung, s. 20-22. ISBN 978-80-89149-82-7.

Turkovič, Zuzana:

Huráková, Z. (2020). Kuchařová, Věra a kol.: Česká rodina na počátku 21. století. Životní podmínky, vztahy a potřeby. Recenzia. *Sociológia - Slovak Sociological Review*, 52(1), 102-105. 0049-1225.

Valkovičová, Veronika:

Kuruc, A., Valkovičová, V., Jablonická Zezulová, J. (2020). Prieskum životnej situácie počas pandémie COVID-19. Bratislava: IVPR. Dostupné na:

<https://ivpr.gov.sk/prieskum-zivotnej-situacie-pocas-pandemie-covid-19-andrej-kuruc-veronika-valkovicova-jana-jablonicka-zezulova-2020/>

Valkovičová, V. (2020). O bezmoci v kríze: stredoeurópske pôrodnictvo v čase COVID-19. *Glosolália*, 9(4), 147-151. 1338-7146. Dostupné na:

<https://www.glosolalia.sk/news/glosolalia-4-2020/>

Valkovičová, V., Hardoš, P. (2020). Pridaj ženy a zamiešaj? K pozicionalite rodových štúdií v politických vedách na Slovensku a vo svete. *Politické vedy* 23(1), 55-80. 1335-2741.

Valkovičová, V., Jakalová, Z. (ed.). (2020). BEZ SÚHLASU.TXT. Bratislava, Praha: Kapitál, Display.cz, Apart.

Víteková, Mária:

Poskytnuté rozhovory, odpovede, vyjadrenia pre médiá, printové, audiovizuálne, internetové (s tematikou násillia páchaného na ženách, situácie na Slovensku, intervencie a prevencie)

Aktívna účasť na domácich a zahraničných konferenciách

Meno zamestnanca/kyne	Počet konferencií (seminárov, diskusných fór, kolokvií...) domáce	Počet konferencií (seminárov, diskusných fór, kolokvií...) - zahraničné	Počet konferencií (seminárov, diskusných fór, kolokvií...) SPOLU
Bednárík, Rastislav	7	1	8
Joch, Roman	1	0	1
Kuruc, Andrej	1	0	1
Minarovičová, Katarína	0	1	1
Očenášová, Zuzana	1	2	3
Valkovičová, Veronika	1	1	2

Okruhy prezentovaných tém:

dôchodkové systémy, podpora rodín s deťmi, stabilita rodiny, rodinná politika, rodová rovnosť, kvalitatívne prístupy v spoločenských vedách, prevencia násilia páchaného na ženách

Konferencia „Ako prakticky pomôcť rodine“

Inštitút pre výskum práce a rodiny v spolupráci s Trnavskou univerzitou v Trnave usporiadal konferenciu Ako prakticky pomôcť rodine, ktorá sa uskutočnila 23. 11. 2020 od 13:00 hod. Konferencia bola prenášaná prostredníctvom on-line prenosu.

Podujatie moderoval prorektor Trnavskej univerzity pre vonkajšie vzťahy, profesor **Miloš Lichner**, SJ: „Z dejín vieme, že každá epidémia zasiahla vždy tých najslabších a bezbranných, v našom kontexte ide najmä o rodinu. Som rád, že sa nám podarilo pripraviť online konferenciu, v ktorej ponúkneme vybrané praktické pohľady, ako pomôcť rodinám, a nádejám sa, že tieto pohľady budú následne vložené do praxe.“

Po úvodnom slove riaditeľa IVPR, MUDr. **Romana Jocha** sa prihovoriť odborník na filozofiu peňazí a kresťansko-židovskú spoluprácu, **Igor Rintel** z Ústredného zväzu židovských náboženských obcí na tému *Rodina versus sociálny systém*. Igor Rintel prichádza s tézou, že štátni predstavitelia sú presvedčení, že náš sociálny systém chráni rodinu, ale platné nastavenie sociálneho systému v mnohých prípadoch rodinu diskriminuje a „bojuje“ proti nej a výrazne narušuje medzigeneračnú solidaritu. Igor Rintel otvára aj inú otázku: *"Súčasný ekonomický vývoj a najmä ekonomické opatrenia vytvárajú zombie ekonomiku na Slovensku, čo pravdepodobne bude mať za následok likvidáciu 2. a 3. dôchodkového pilieru. Čo s tým?"*

Práve na sociálny systém nadväzovala prednáška docenta **Rastislava Bednárika**, ktorý sa zaoberá prorodinnými sociálnymi dávkami a benefitmi. Odborník z Inštitútu pre výskum práce a rodiny analyzuje prístupy jednotlivých krajín Európskej únie k podpore rodín s deťmi a porovnáva úroveň štedrosti a nástroje na diferencovanú podporu rodín. Venuje sa rodinám, ktoré sa musia vyrovnávať s nedostatočnými príjmami či nezamestnanosťou, ale aj daňovým nástrojom, ktoré môžu rodinám pomôcť. *„Porovnávam využívanie možností znižovania vymeriavacieho základu dane, znižovania daní či možnosti spoločného zdanenia príjmu manželov alebo partnerov. Viaceré opatrenia možno rozpracovať aj pre podmienky Slovenska,“* upozorňuje Rastislav Bednárík.

Sociálnych otázok sa dotýka aj nová Stratégia na podporu stabilnej rodiny a jej faktory, ktorú spolu s riešiteľským kolektívom pripravil profesor **Ladislav Csontos**, SJ. Predstavil jej hlavné tézy: *„Základným princípom stratégie na pomoc stabilnej rodiny je podpora rodiny v celom jej živote od vzniku, počas trvania a rozvoja, obzvlášť v záťažových situáciách, ktoré vedú k jej rozpadu. V priebehu desiatich rokov je potrebné podstatne zvýšiť výdatnosť podpory rodín a detí zo strany štátu,“* tvrdí profesor Ladislav Csontos. Riešiteľský kolektív z Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Trnave pred niekoľkými týždňami ukončil projekt APVV-15-0189 *"Vybrané faktory pro-rodinnej stratégie a podpora stabilnej rodiny v multikultúrnom prostredí"*, ktorý je špecifický multidisciplinárnym a celostným prístupom k problematike stability manželstva a rodiny. Zmyslom odhalenia faktorov ovplyvňujúcich jej stabilitu bolo v duchu prevencie negatívnych javov spracovať návrh stratégie, ktorá by sledovala podporu jej stability. Stratégia má okrem popisu súčasnej situácie a identifikácie faktorov dve kapitoly, ktoré predstavujú strategické ciele pre verejný sektor a pre cirkevný sektor. Rodina je rovnako základnou bunkou spoločnosti, ako aj cirkevného spoločenstva, a preto by mali občianske štruktúry a cirkevné v tejto oblasti úzko spolupracovať.

Záver konferencie patril counselingu, ktorý umožňuje sprevádzanie rodín v kritických situáciách. Odborníčkou na túto metódu pomoci je profesorka **Mária Šmidová**. Counseling sa vyučuje aj v študijnom programe sociálna práca so zameraním na rodinu práve na Trnavskej univerzite. Základom tohto študijného programu je práve counseling ako nová metóda pomoci v kritickej situácii. *„Bolo by dobré, ak by*

v ponuke sociálnych služieb bola aj služba zameraná osobitne na zvládanie záťažovej situácie. Mala by byť dobre dostupná a profesionálna. Určite by to bol začiatok účinnej podpory rodiny s účinkom na celú spoločnosť," odporúča profesorka Mária Šmidová.

Hlavnou témou jej vystúpenia na online konferencii bolo predstavenie rodiny a záťažové situácie, v ktorých sa dnešná rodina nachádza. Príspevok sa opieral o výstupy z výskumnej úlohy zameranej na kvalitu života rodín s dieťaťom so zdravotným postihnutím. Predstavil niektoré parciálne výsledky výskumu a predložil niekoľko praktických návrhov na pomoc, ktorú takéto rodiny očakávajú, vrátane counselingu.

Ako prakticky pomôcť rodine
online konferencia

na facebookovej stránke
Trnavská univerzita v Trnave
23. 11. 2020, 13:00

Konferenciu moderuje
prof. ThLic. Miloš Lichner SJ, D.Th.
Trnavská univerzita v Trnave

MUDr. Roman Joch
Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava
Otvorenie konferencie

Igor Rintel
Ústredný zväz židovských náboženských obcí
v Slovenskej republike
Rodina versus sociálny systém

doc. PhDr. Rastislav Bednárík, CSc.
Inštitút pre výskum práce a rodiny, Bratislava
Prorodinné sociálne dávky a benefity
v medzinárodnom porovnaní – inšpirácia pre Slovensko

prof. ThDr. Ladislav Csontos SJ, PhD.
Trnavská univerzita v Trnave
Hlavné tézy prorodinnej stratégie

prof. PhDr. Mária Šmidová, PhD.
Trnavská univerzita v Trnave
Counseling – sprevádzanie rodiny v krízových situáciách

INŠTITÚT PRE VÝSKUM PRÁCE A RODINY

UNIVERZITA TRNÁVA

Pedagogická a vzdelávacia činnosť

Bednárík, Rastislav:

Pôsobenie na Trnavskej univerzite - prednášky, cvičenia, vedenie a oponovanie bakalárskych a diplomových prác, účasť v štátnicových komisiách

Burajová, Barbora:

Burajová, B., Domestic violence in Slovakia, prednáška pre zástupcov diplomatických misií na Slovensku

Gerbery, Daniel:

Prednášková a pedagogická činnosť na FF UK v oblasti ekonomickej sociológie a metód

Očenášová, Zuzana:

Očenášová, Z., Prednášky pre vyšetrovateľov a poverených vyšetrovateľov PZ v rámci kurzu Obzvlášť zraniteľné obeť trestných činov, vyšetrovanie a prístup k obeť

Očenášová, Z., Kurz „Gender Equality Policies“ na FSEV UK

Porubánová, Silvia:

Prednášková činnosť v okruhu odbornej expertízy doma i v zahraničí; vyžiadané vzdelávanie v akademickom a mimovládnom sektore, štátnej a verejnej správe a v podnikateľskom prostredí

NP Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie, Aktivita 2 - Podpora rozvoja služieb a opatrení pre obeť násilia, najmä pre ženy:

vzdelávacie aktivity – workshopy, online vzdelávanie, tréningové programy – viac v kapitole Národný projekt Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie

Iné expertné pôsobenie

Meno zamestnanca/kyne	Popis činnosti
Bednárík, Rastislav	MPSVR SR – Člen pracovnej skupiny pre prípravu Národného programu aktívneho starnutia na roky 2021-2030 (Analytická časť)
Bednárík, Rastislav	MPSVR SR – zaslanie vyplneného dotazníka na MPSVR - poskytnutie informácií o tom, ako sa na vnútroštátnej úrovni monitorujú sociálne následky pandémie COVID-19 a ich vplyvov na zamestnanosť – L. Růžicková – odbor európskej stratégie zamestnanosti (podklady aj od D. Škoblu a D. Gerberyho)
Bednárík, Rastislav	MPSVR SR - zaslanie štatistiky o výdavkoch krajín v Európe na rodinu – deti (z databázy Eurostatu) – na MPSVR SR (J. Maník – riaditeľ odboru štátnej sociálnej podpory)
Bednárík, Rastislav	Eurofound– člen riešiteľského tímu, účasť na vypracovaní porovnávacích štúdií, na príprave kvartálnych správ, na aktualizácii databáz
Bednárík, Rastislav	MISSOC – národný korešpondent – zabezpečovanie up-date legislatívy sociálnej ochrany na Slovensku 2-krát ročne (k 1.1. a k 1.7.); aktívna účasť na online workshope a videokonferencii, príprava a zaslanie odpovedí na osobitné otázky členov MISSOC týkajúce sa sociálnej ochrany (zadaných z 8 krajín)
Bednárík, Rastislav	ESPN/European Social Policy Network– člen národného tímu – príprava podkladov, pripomienok, odpovedí, spolupráca na publikovaní štúdií a odborných článkov, revízia príspevkov
Bednárík, Rastislav	členstvo v redakčnej rade odborného časopisu MŠVVŠ SR „Mládež a spoločnosť“
Bednárík, Rastislav	recenzná činnosť – pre Fórum sociálnej politiky a Journal of Marriage and Family Review
Bednárík, Rastislav	práca na projekte APVV Pro Family – Trnavská univerzita
Bednárík, Rastislav	člen revíznej komisie Slovenskej sociologickej spoločnosti pri SAV
Bednárík, Rastislav	zaslanie materiálu o legislatívnej podpore rodiny v období 2016 – 2020 – pre p. Šolkaya (Škola komunikácie a médií, Bratislava)
Bednárík, Rastislav	konzultácia pre Máriu Sedlákovú z CELSI – k projektu PHS-QUALITY: Job Quality and Industrial Relations in the Personal and Household Services – zoznam odporúčanej literatúry
Bednárík, Rastislav	ECORYS – konzultácie s M. van der Elde
Bednárík, Rastislav	konzultácie s Jaroslavom Šumným – zaslanie 4 štúdií k problematike zamestnávania starších a efektívnosti využívania EU fondov na podporu zamestnávania

Bednárík, Rastislav	zaslanie hodnotenia (vyplnená tabuľka) na práce prihlásené do súťaže o udelenie ceny A. Hirnera za rok 2019
Bednárík, Rastislav	zaslanie hodnotiaceho dotazníka o produktoch Štatistického úradu a o ich využívaní vo výskume (výzva od: Ing. Oľga Dzianová, ŠÚSR, Ing. Mgr. Marek Varačka, Centrum sociálnych výskumov pri Infostate)
Bednárík, Rastislav	poradenstvo pre JÚLŠ v Bratislave – ohľadne termínu „patchworková rodina“ – pre Ľubicu Balážovú, autorku a editorku SSSJ
Böttcher, Viera	členka komisie na vyhodnocovanie žiadostí o poskytnutie dotácie v pôsobnosti Ministerstva spravodlivosti SR
Burajová, Barbora	členka Výboru pre spoluprácu Nórskeho finančného mechanizmu
Burajová, Barbora	členka Expertnej skupiny pri MPSVR SR pre prípravu legislatívy pre služby krízovej intervencie
Burajová, Barbora	predsedníčka Akreditačnej komisie MS SR
Burajová, Barbora	členka expertnej pracovnej skupiny na prípravu Národného akčného plánu pre prevenciu a elimináciu násilia na ženách
Czíria, Ľudovít	Eurofound – vedúci projektu Network/ riešiteľského tímu, účasť na vypracovaní porovnávacích štúdií, na príprave kvartálnych správ, na aktualizácii databáz
Joch, Roman	riaditeľ IVPR
Joch, Roman	člen Výboru pre rodovú rovnosť Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
Joch, Roman	člen novej (novovo ustanovenej) Rady vlády pre rodinu a demografický rast
Joch, Roman	člen Správnej rady Slovenského národného strediska pre ľudské práva
Kešelová, Daniela	spoluriešiteľka v riešiteľskom tíme EDE – European Disability, aktívne prispievanie k tematickým správam, semestrálnym správam a do databázy Dotcom
Kešelová, Daniela	spoluriešiteľka projektu Network/European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound), aktívne prispievanie ku komparatívnym štúdiám, REP štúdiám, štvrťročným správam
Kordošová, Miroslava	Network/European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions (Eurofound), členka a spoluriešiteľka národného observatória (NEO), aktívne prispievanie ku komparatívnym štúdiám CAR, REP štúdiám, štvrťročným správam
Kordošová, Miroslava	ECORYS – vypracovanie podkladov o situácii na Slovensku pre štúdiu v rámci projektu Vývoj rámca EÚ na hodnotenie celkových vplyvov prevencie zdravia a bezpečnosti pri práci na výkonnosť stavebných podnikov
Kordošová, Miroslava	VÚPSV Praha – spoluúčasť na vypracovaní štúdie v rámci

	projektu Flexibilné formy zamestnávania na Slovensku – Flexible Forms of Employment – Country Report Slovakia
Kordošová, Miroslava	ESF – OPLZ – Národný projekt Podpora kvality sociálneho dialógu – účasť na riešení
Kordošová, Miroslava	IA MPSVR SR – expertka, členka analytického tímu Zelené pracovné miesta pre nové hospodárstvo
Kordošová, Miroslava	KOZ SR – Pracovné miesta a integrita človeka / Psychologické riziká nepretržitej prevádzky a ich vplyv na osobnostné limity zamestnancov – expertka, členka analytického tímu
Kordošová, Miroslava	KOZ SR - Analýza súladu slovenskej legislatívy v oblasti BOZP s požiadavkami, ktoré vyplývajú pre SR v súvislosti s jej členstvom v EU, t.j. s požiadavkami Dohovorov Medzinárodnej organizácie práce a Smernicami EHS – expertka, členka analytického tímu
Kordošová, Miroslava	KEGA 2020-2022 014UKF-4/2020, Pedagogická fakulta, UKF v Nitre, Katedra techniky a informačných technológií, Inovatívne vzdelávacie e-moduly bezpečnosti práce v duálnom vzdelávaní – členka riešiteľského tímu
Kuruc, Andrej	spolupráca na štúdií Európskeho inštitútu pre rodovú rovnosť zameranej na neplatené a platené služby starostlivosti o deti a iných odkázaných členov a členky rodiny
Kuruc, Andrej	nadviazanie spolupráce so Slovenským olympijským výborom na ich kampani „Šport v bezpečí“, právne konzultácie k ich smernici o ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním a šikanovaním v športe, dohoda o spolupráci v oblasti osvetu a vzdelávania v roku 2021; viac tu: https://www.olympic.sk/clanok/aj-slovensky-sport-ohrozuju-zneužívania-obťažovanie a tu: https://www.olympic.sk/sport-v-bezpeci
Minarovičová, Katarína	členka Gender and Education Association
Očenášová, Zuzana	členstvo v Euro Gender Network ElGE, konzultácie v oblasti ElGE's indicators and data collection tool in gender based violence
Očenášová, Zuzana	Local expert for Women, Business and the Law – The World Bank Group
Ondrušová, Darina	členstvo vo Výbore pre osoby so zdravotným postihnutím Rady vlády SR pre ľudské práva, národnostné menšiny a rodovú rovnosť
Ondrušová, Darina	členstvo v Rade ministra školstva, vedy, výskumu a športu na podporu štúdia študentov so špecifickými potrebami
Ondrušová, Darina	členstvo vo výskumnej sieti EÚ – Cost Action CA15218 “Measuring Homelessness in Europe”
Porubánová, Silvia	posudková a hodnotiaca činnosť v okruhu odbornej expertízy doma i v zahraničí

Porubánová, Silvia	podpísanie Memoranda o spolupráci Národného inšpektorátu práce a Inštitútu pre výskum práce a rodiny
Porubánová, Silvia	členka (za SR) Expertnej rady EI GE (Európsky inštitút pre rodovú rovnosť) vo Vilniuse
Repková, Kvetoslava	členstvo v medzinárodnej organizácii v oblasti vedy: Národný kontaktný bod Európskeho centra pre sociálnu politiku a výskum vo Viedni
Repková, Kvetoslava	členstvo v medzinárodnej organizácii v oblasti vedy: EESPN (Eastern European Social Policy Network) pri Európskom centre pre sociálnu politiku a výskum vo Viedni
Repková, Kvetoslava	recenzie akademických statí vedeckého časopisu Sociální práce/Sociálna práca (Social Work – ERIS Journal)
Repková, Kvetoslava	NP Kvalita sociálnych služieb (OP ĽZ): Garantka pre prípravu analyticko-metodických materiálov pre výkon hodnotenia podmienok kvality a lektorského tímu hodnotiteľov kvality
Repková, Kvetoslava	NP Podpora zvyšovania kvality sociálneho dialógu (OP ĽZ): Odborná garantka pre spracovanie analytického výstupu (štúdie) „Posudková lekárska a sociálna posudková činnosť v podmienkach miesta obcí“
Repková, Kvetoslava	NP Profi-II. (OP ĽZ): Odborná garantka pre špecializovaný vzdelávací program „Sociálna posudková činnosť“ (vrátane súvisiacej odborno-analytickej práce)
Škobla, Daniel	členstvo v Európskej sociologickej asociácii – ESA (Manchester, UK)
Škobla, Daniel	členstvo v Gypsy Lore Society
Škobla, Daniel	medzinárodná spolupráca – editor – Romany Studies (Gypsy Lore Society)
Škobla, Daniel	Guest Editor: Slovenský národopis 4/2020
Škobla, Daniel	WORCK - COST AKCIA CA18205, Svetý súvisiacich donucovaní v práci (Cost Action CA18205 Worlds of Related Coercions in Work) – program HORIZONT 2020/ COST
	účasť na riešení: Evaluácia dopadu terénnej sociálnej práce, projekt pre Implementačnú agentúru MSPVSR, ATLAS rómskych komunít 2019. Projekt pre Úrad splnomocnenkyne vlády pre MRK
Valkovičová, Veronika	nadviazanie spolupráce so Slovenským olympijským výborom na ich kampani „Šport v bezpečí“, právne konzultácie k ich smernici o ochrane pred diskrimináciou, obťažovaním a šikanovaním v športe, dohoda o spolupráci v oblasti osvetu a vzdelávania v roku 2021; viac tu: https://www.olympic.sk/clanok/aj-slovensky-sport-ohrozuju-zneuzivanie-obtazovanie a tu: https://www.olympic.sk/sport-v-bezpeci

Mediálne aktivity

Bednárík, Rastislav:

Poskytnutie rozhovoru pre RTVS – Rádio Slovensko, 18. 8. 2020, téma: Dopady skrátenia pracovného času na rodinu

Böttcher, Viera:

Naživo: Bratislavské Vianoce – Štúdio Klarisky online (hostka: Viera Böttcher, 01:04:22). 10.12. 2021, Denník N/Minúta, FB

#NoPráve – podcast Slovenského národného strediska pre ľudské práva, hostka: Viera Böttcher (Zastavme násilie na ženách, ale už aj) 25.11.2021 – Instagram, PodBean

Burajová, Barbora, Činčurová, Sára, Očenášová, Zuzana:

Pozri kapitolu Národný projekt Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie

Činčurová, Sára:

Október 2020. Nota Bene. Vlak nádeje: V humanitárnych krízach aj na úteku pred nimi čelia ženy často oveľa väčším rizikám než muži. Autorka: Jana Čavojská

Jablonická Zezulová, Jana:

28.2.2020. Verejná diskusia „100 rokov volebného práva žien“ organizovaná v spolupráci s Odborom rodovej rovnosti a rovnosti príležitostí MPSVR SR a Denníkom N, diskutovali: Magda Vášaryová, Zora Bútorová a Jana Jablonická Zezulová

22.2.2020. Denník N. Rozhovor s Janou Jablonickou Zezulovou. Ženy ujdú od detí a národ utrpí, strašili noviny. Pripomíname si sté výročie volebného práva pre ženy

28.2.2020. Noviny.sk. Volebné právo žien berieme ako úplnú samozrejmú. Naše prastaré mamy ale za to dlho bojovali

28.2.2020. Reportáž v Správach TV JOJ. Ženy môžu voliť už sto rokov

28.2.2020. Denník N. Prvou slovenskou poslankyňou bola robotníčka z tabakovej továrne

28.2.2020. Nový čas. V sobotu sa postavíme k urnám, Slovenky môžu oslavovať: Ženy majú u nás volebné právo 100 rokov!

28.2.2020. SITA. VOĽBY: Do parlamentu sa stále darí dostať iba menšine žien, tvrdí sociologička Bútorová

29.2.2020. Reportáž v Správach RTVS. 100 rokov všeobecného volebného práva

29.2.2020. Európske noviny. Volebné právo žien berieme ako úplnú samozrejmosť. Naše prastaré mamy ale za to dlho bojovali

29.2.2020. Život Prešova online. Pred 100 rokmi získali československé ženy volebné právo

29.2.2020. Teraz.sk. Pred 100 rokmi získali československé ženy volebné právo

29.2.2020. Pravda. Pred 100 rokmi získali československé ženy volebné právo

29.2.2020. Postoj. Pred 100 rokmi získali československé ženy volebné právo

29.2.2020. Dobré noviny. Presne pred 100 rokmi získali československé ženy volebné právo. Do politiky vniesli témy, o ktorých sa dovtedy mlčalo

29.2.2020. Noizz. Boli vzdelané a chceli lepšiu budúcnosť: Pred 100 rokmi po prvý raz volili československé ženy

29.2.2020. TA3. Reportáž: Nebola to samozrejmosť. Ženy získali právo voliť pred 100 rokmi

29.2.2020. Na paletе. Slovenky majú volebné právo už 100 rokov

8.3.2020. Forbes. MDŽ oslávme debatou o rodovej rovnosti. Podľa štúdie ju dosiahneme o 107 rokov

13.6.2020. Týždeň. Otcovská dovolenka by mohla prispieť k znižovaniu nerovností medzi mužmi a ženami, tvrdia analytici

16.6.2020. Pravda, SITA. Väčšina žien pracuje na najmenej platených pozíciách

21.6.2020. Týždeň. Chudoba má aj na Slovensku ženskú tvár

22.6.2020. Webnoviny. Ženy na Slovensku sú podľa Inštitútu pre výskum práce a rodiny chudobnejšie ako muži

Joch, Roman:

Roman Joch u Krajniaka/Nechystám žiadnu konzervatívnu čistku (rozhovor s Romanom Jochom). Martin Hanus, Lukáš Kekelák, Postoj.sk, 8.7.2020

Roman Joch: Facka v rodine je v poriadku, ak chcete predísť katastrofe, nie ako výchova či trest (rozhovor s Romanom Jochom). Ria Gehrerová, Dušan Mikušovič, Denník N, 13.7.2020

Roman Joch: Nie som proti adopcii detí homosexuálnymi párami (rozhovor s Romanom Jochom). Zuzana Kovačič Hanzelová, Romáš Rybár, Rozhovory ZKH, SME, 14.7.2020

O čo ide v amerických voľbách? Roman Joch, Vladimír Palko. Prednáška s diskusiou o Trumpovi, hnutí Black lives matter, kultúrnej vojne... BHD Online, Hanusove dni. 6.10.2020

Kuruc, Andrej:

16.6.2020. Diskusia Denníka N: Práva, práca a telo ženy

25.8.2020. Podcast denníka SME Medzi nami „Muži sú racionálnejší? Je to nezmysel, dôkazom sú matky v domácnosti“

30.3.2020. SME, Analytik: Ak nezačneme brať rodové nerovnosti vážne, pandémie ich ešte zhorší

25.4.2020. Filozofická fakulta PU v Prešove. Dôsledky pandémie COVID-19 na životy žien

1.5.2020. Blog Denník N. Môžeme otvárať ekonomiku bez rodičov? Aké čísla nakazených na to potrebujeme? (Andrea Hajdúchová)

3.5.2020. Spoločnosť všeobecných lekárov Slovenska. Môžeme otvárať ekonomiku bez rodičov? Aké čísla nakazených na to potrebujeme?

3.6.2020. SME. Právnička radí, ako sa brániť sexuálnemu obťažovaniu na pracovisku

12.6.2020. Nový čas. Herec Maroš Kramár rozdelil Slovensko na dva tábory, ozývajú sa ženy aj odborníci: Aké správanie je už za čiarou?

13.6.2020. Týždeň. Otcovská dovolenka by mohla prispieť k znižovaniu nerovností medzi mužmi a ženami, tvrdia analytici

16.6.2020. Pravda. Väčšina žien pracuje na najmenej platených pozíciách

21.6.2020. Týždeň. Chudoba má aj na Slovensku ženskú tvár

22.6.2020. Webnoviny. Ženy na Slovensku sú podľa Inštitútu pre výskum práce a rodiny chudobnejšie ako muži

4.7. 2020. Tvoj Trebišov. V čase izolácie spôsobenej pandémiou bola zraniteľnosť žien ešte väčšia, uviedli odborníčky

22.10.2020. BLF. Pandémia zvýraznila rozdiely. Ženy pracujú zadarmo o dva dni dlhšie než minulý rok

22.10.2020. RTVS, Rádiožurnál o 18:00; 16:14 vyjadrenie Andreja Kuruca ku Dňu rovnosti v odmeňovaní

22.10.2020. Svet komunikácie. Hodnota ženského eura: V roku 2020 je to 80,6 centa. Vyjadrenie Andreja Kuruca

Podľa Zákonníka práce majú ženy a muži právo na rovnakú mzdu za rovnakú prácu ale...

22.10.2020. Pravda. Ženy budú od zajtra pracovať zadarmo. O dva dni dlhšie než minulý rok (vyjadrenie Andreja Kuruca)

22.10.2020.Zoznam.sk. Ženy pracujú zadarmo o dva dni dlhšie než minulý rok

22.10.2020. Noviny.sk. Ženy s priemerným zárobkom budú na Slovensku od zajtra až do konca roka pracovať zadarmo

22.10.2020. Teraz. Analytik: Spoločnosti by mali zvážiť zriadenie podnikových škôlok

22.10.2020. Ženy v meste. Ženy na Slovensku pracujú od dnes zadarmo

22.10.2020. Startitup. Slovenské ženy budú od zajtra až do konca roka pracovať „zadarmo“. A bude horšie

23.10.2020. Finreport. Ženy pracujú zadarmo, rozhodol o tom deň rovnosti v odmeňovaní a tiež koronavírus

23.10.2020. Akčné ženy. Ženy pracujú zadarmo, môže za to aj koronavírus

23.10.2020. SITA. Ženy s priemerným zárobkom budú na Slovensku od zajtra až do konca roka pracovať zadarmo

23.10.2020. Maxi Výber. Ženy pracujú zadarmo, rozhodol o tom deň rovnosti v odmeňovaní a tiež koronavírus

8.11.2020. Pluska. Menšie platy a diskriminácia! Jasný odkaz prezidentky Čaputovej, Cigánikovej aj Sakovej!

8.12.2020. Večerné reflexie. Slovenský rozhlas. Host diskusie o celoslovenskom reprezentatívnom prieskume sexuálneho obťažovania medzi študentmi a študentkami slovenských vysokých škôl a univerzít a stave ľudských práv počas pandémie. Diskusia sa konala pri príležitosti Dňa ľudských práv (10. december)

Ondrušová, Darina:

Hľadala si prácu, v životopise však neuviedla, že je nevidiaca. Ako sa jej podarilo uspieť? (rozhovor s Darinou Ondrušovou). Erika Szalayová, ŽIVOT, 22.10.2020

Porubánová, Silvia:

Politici, alkohol a verejnosť (Téma dňa). TA3, 23.1.2020. Hostia: Silvia Porubánová, Ľubomír Okruhlica, Rastislav Tóth

Kde je hranica súkromia politikov? (rozhovor so S. Porubánovou). Mária Hlucháňová, video TV Pravda, 31.1.2020

Slováci sa ako komunita počas pandémie nemajú za čo hanbiť. Príjemne sme prekvapili samých seba, hovorí sociologička (rozhovor so Silviou Porubánovou). Tomáš Pilz, Denník S, 31.3.2020

Koronavírus na Slovensku: Ako ďalej? Mimoriadna relácia (vyjadrenia S. Porubánovej). TV Markíza, 21.4.2020

Európsky deň susedov (rozhovor so Silviou Porubánovou). Mária Petříková, RTVS, Rádio Slovensko, 26.5.2020

Sexuálne obťažovanie - ako sa brániť (Silvia Porubánová). Teleráno, TV Markíza, 16.6.2020, 01:19:00

Čaputová je rok vo funkcii! Silné slová odborníkov: Čo sa jej podarilo a v čom zlyhala? (vyjadrenie Silvie Porubánovej). NJ, Plus JEDEN DEŇ, 16.6.2020

Národná linka pre ženy zažívajúce násilie: Počet hovorov sa rapídne zvýšil (vyjadrenie Silvie Porubánovej). Topky.sk, 1.7.2020

Relácia Silná zostava na RTVS

Diskusie na TA3, relácia V politike a pod.

Vyjadrenia v rámci televízneho spravodajstva

Valkovičová, Veronika:

24.1.2020. Debata k festivalu Jeden svet v kultúrnom centre Diera do sveta v Liptovskom Mikuláši. Debata sa venovala téme sexuálneho násillia.

28.1.2020. Debata Tlakový hrniec v kultúrnom centre Tabačka v Nitre. Debata sa venovala téme pornografie a násillia

2.3.2020. Televízny program RTVS Silná zostava. Téma programu bola „kríza maskulinity“

9.3.2020. Debata v Klube pod Lampou s názvom „Prečo je žien stále málo?“. Debata bola na tému volebnej účasti a politickej reprezentácie a zastúpenia žien vo volených funkciách

8.4.2020. Online prednáška pre Fakultu sociálnych a ekonomických vied UK o téme vplyvu rodových politík Európskej únie na feministický aktivizmus

25.11.2020. Online konferencia Aliancie žien Slovenska k 16 dňom aktivizmu proti násiliu na ženách. Prezentácia na tému Istanbulskeho dohovoru

15.4.2020. Denník SME, text „Žijeme v kultúre znásilnenia – odborníčky a aktivistky napísali knihu Bez súhlasu“, autorka Michaela Žureková

6.5.2020. Časopis Nota Bene, text „Bez súhlasu“, autorka Jana Čavojská

6.6.2020. Online Denník Referendum, text „#MeToo na Slovensku: titulná stránka SME je prelom. Sama o sebe ale nestačí“, autorka Laura Kováčsová

Činnosť Dokumentačného a informačného strediska sociálnej ochrany (DISSO)

Od začiatku roka 2020 k 31.12. 2020 DISSO zabezpečovalo tieto činnosti:

- Akvizícia, vyhľadávanie publikácií relevantných k témam výskumných projektov Inštitútu pre výskum práce a rodiny
- Výber, nákup, získavanie a knižničná evidencia literatúry, štatistických dokumentov, výskumných prác, periodík, dokumentov na CD
- Vedenie príručnej agendy žiadaniek za periodiká, štatistické a knižné publikácie
- Vedenie prírastkového zoznamu kníh (knihy, brožúry, výskumné práce, audiovizuálne dokumenty) a vedenie prírastkového zoznamu štatistických publikácií
- Tvorba knižničnej databázy v programe PROFLIB M 21 - anotované bibliografické záznamy dokumentov evidovaných v knižničnom fonde DISSO, slovenských i zahraničných, anotované záznamy článkov z vybraných odborných periodík, slovenských i zahraničných
- V súčasnom období fond DISSO obsahuje 15802 kníh a 2450 výskumných prác. V knižničnej databáze sa tiež nachádza 21809 záznamov článkov z periodík a 66 záznamov audiovizuálnych dokumentov a dokumentov na CD
- Za rok 2020 evidujeme prírastky vo fonde knižnice a v knižničnej databáze v podobe 28 kníh, 10 výskumných prác, 1 dokumentu na CD, 378 záznamov článkov z odborných periodík
- Vedenie evidencie došlých periodík a štatistických materiálov
- Výpožičné služby pre interných aj externých používateľov – evidencia, prolongácia a telefonické a písomné urgencie výpožičiek, vedenie výpožičných kariet čitateľov v programe PROFLIB
- Rešeršné služby pre interných aj externých používateľov v systéme Wisis - Proflib
- Reprografické služby pre pracovníkov/čky IVPR aj externých používateľov/lky DISSO
- Vedenie študovne, konzultácie s používateľmi/kami ohľadne výberu literatúry a knižnično-informačných služieb
- Skladové práce – prírastkové stavanie knižničného fondu
- Viazanie dokumentov hrebeňovou, tepelnou a drôtenou väzbou, tlačové práce
- Vydavateľská činnosť Inštitútu pre výskum práce a rodiny – žiadosti o ISBN, tlač alebo zadávanie do tlače, distribúcia povinných a vyžiadaných výtlačkov publikácií vydaných IVPR, distribúcia dokumentov vybraným knižniciam a organizáciám a na sekcie a odbory MPSVR
- Spolupráca pri publikovaní Bulletinu IVPR
- Tvorba a distribúcia Informačného spravodajcu DISSO, ktorý obsahuje prírastky knižničného fondu DISSO a novinky z edičných plánov vydavateľstiev, v roku 2020 dve čísla, každé za polrok

- Správa a aktualizácia obsahu webovej stránky Inštitútu www.ivpr.gov.sk podľa aktuálnych potrieb, príprava a realizácia úprav - správy, aktuality, podujatia, dokumenty, pracovníci/čky, projekty
- Medziknižničná a medzinárodná medziknižničná výpožičná služba – za rok 2020 odoslaných a vybavených desiatky žiadostí, spolupráca so Štátnou vedeckou knižnicou v Prešove
- Aktualizácia zoznamu výskumných prác Inštitútu pre výskum práce a rodiny na webstránke spolu s umiestňovaním fulltextov výskumných prác na webstránku
- Priebežné odstraňovanie záznamov vyradených publikácií z knižničného informačného systému
- Zasielanie informácií o novinkách v knižničnom fonde DISSO spolupracovníkom/čkam)

Náklady na zabezpečenie činnosti IVPR - rozpočet organizácie

Príjmy IVPR v roku 2020

Zhodnotenie plnenia záväzných ukazovateľov rozpočtu organizácie

V súlade s vládnym návrhom zákona o štátnom rozpočte na rok 2020a schváleným zákonom č. 468/2019Z.z. o štátnom rozpočte na rok 2020 Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR listom číslo 7439/2020-M_ODRAV 1251/2020 zo dňa 9.1.2020 stanovilo rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu na rok 2020 a výšku rozpočtovaných prostriedkov v sume 564 084 € ako príspevok na činnosť Inštitútu pre rok 2020, pričom čiastka 564 084 € predstavovala príspevok na program 07E0301 Tvorba a implementácia politík.

Súčasne bol stanovený záväzný ukazovateľ „610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania“ v celkovej výške 322 336,- €.

V nadväznosti na Dodatok č. 1 ku Kontraktu na rok 2020 a v súlade s § 16 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny vykonalo listom č. 7694/2020-M_ODRAV 111332/2020 zo dňa 02.12.2020 rozpočtové opatrenie v právomoci správcu kapitoly, ktorým bol upravený limit príjmov a výdavkov v prvku 07E0301 vo výške 13 000,- Eur.

Rozpočet Inštitútu pre výskum práce a rodiny na rok 2020 bol tak celkom vo výške 577 084 Eur, z toho záväzný ukazovateľ „610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania“ vo výške 327 336 Eur.

Celkové čerpanie rozpočtovaných prostriedkov bolo na úrovni 576 489,16 € Eur, z toho záväzný ukazovateľ „610 – Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania bol čerpaný vo výške 327 335,54 Eur.

Rozpočtové opatrenia

Dňa 02.12.2020 v nadväznosti na Dodatok č. 1 ku Kontraktu na rok 2020 a v súlade s § 16 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny vykonalo listom č. 7694/2020-M_ODRAV 111332/2020 zo dňa 02.12.2020 rozpočtové opatrenie v právomoci správcu kapitoly, ktorým bol upravený limit príjmov a výdavkov v prvku 07E0301 vo výške 13 000,- Eur.

Prehľad celkových príjmov IVPR za rok 2020

Zdroj	Položka		Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Plnenie k 31.12.2020
46	223 001	Predaj služieb	50 000	50 000	25 838,00
1AC1	292 017	Vratky	0	0	27,49
1AC2	292 017	Vratky	0	0	6,41
111	292 021	Z kurzových rozdielov	0	0	3,57
111	312 001	Bežný transfer zo ŠR	564 084	577 084	577 084
1AC1	312 001	Transfer	0	0	1 130 566,21
1AC2	312 001	Transfer	0	0	263 576,65
SPOLU			614 084	627 084	1 997 102,33

Bežný transfér zo štátneho rozpočtu bol poskytnutý vo výške 100 %, v sume 577 084,- Eur.

1AC1, 1AC 2 – príjem projektu Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie (PERD) a projekt Profi II.

- z toho 1AC1 – financovanie z ESF vo výške 1 130 566,21 €, z toho pre projekt PERD vo výške 1 043 679,78 € a pre projekt Profi II vo výške 86 886,43 €,

- z toho 1AC2 – spolufinancovanie ŠR vo výške 263 576,65 €, z toho pre projekt PERD vo výške 243 320,22 € a pre projekt Profi II vo výške 20 256,43 €.

Plnenie príjmov vlastných zdrojov 46 zahŕňa príjem z predaja služieb v celkovej výške 25 838 €, čo predstavuje v plnej výške príjem z úlohy Network.

Čerpanie výdavkov v IVPR za rok 2020

Finančné prostriedky boli čerpané v súlade so schváleným rozpočtom, kontraktom so zriaďovateľom a schváleným plánom úloh IVPR na rok 2020. Všetky finančné prostriedky boli rozpísané a zaúčtované v zmysle záväzných predpisov v oblasti rozpočtovania, financovania a účtovania. Pri ich vynakladaní na účely plnenia kontrahovaných úloh IVPR postupoval s maximálnou hospodárnosťou. Čerpanie všetkých výdavkov sa realizovalo v systéme Štátnej pokladnice, podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie a podľa jednotlivých zdrojov bolo spracované vo výkaze príjmov a výdavkov za rok 2020 predloženom zriaďovateľovi.

Čerpanie výdavkov podľa jednotlivých programov a zdrojov

Program	Zdroj	Funkčná klasifik.	Názov	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2020
07E0301	111	1080	Bežné výdavky ŠR	564 084,00	577 084,00	576 489,16
07E0301	131J	1080	Bežné výdavky	0,00	0,00	3 376,66
07E0301	46	1080	Bež. výdavky vlastné	50.000,00	77 050,00	53 538,82
SPOLU				614 084,00	654 134,00	633 404,64

Program	Zdroj	Funkčná klasifik.	Názov	Rozpočet schválený	Rozpočet upravený	Skutočnosť k 31.12.2020
06G1S02	1AC1	1050	Bežné výdavky ESF	0,00	884 610,00	824 325,91
06G1S02	1AC2	1050	Bežné výdavky spoluf.	0,00	215 210,00	192 212,19
SPOLU				0,00	1 099 820,00	1 016 538,10

Výdavky na projekty PERD sú rozdelené v pomere 81,09 : 18,91 pre prostriedky EÚ z ESF a spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu SR.

Plán bežných výdavkov, zdroj 111, pokrytých príspevkom MPSVR SR na hlavnú činnosť IVPR zabezpečenú kontraktom v súvislosti s plnením programu 07E0301 za rok 2020, bol čerpaný vo výške 576 489,16 €, t. j. 99,8 %. Nevyčerpaný príspevok zriaďovateľa vo výške 594,84 € bol predmetom zúčtovania so štátnym rozpočtom v apríli 2021.

Bežné výdavky zo zdroja 131J predstavujú odvod nevyčerpaných prostriedkov z roku 2019.

Druhové čerpanie výdavkov za rok 2020 za IVPR na všetky úlohy bolo nasledovné:

Položka	Názov	Čerpanie k 31.12.2020
610	Mzdy, platy a OOV	724 704,95
620	Poistné	368 485,60
631	Cestovné	1 914,49
632	Energie, vod., komun.	9 388,54
633	Materiál	40 806,43
635	Údržba	140,00
636	Nájomné	77 844,91
637	Služby	416 636,00
640	Bežné transféry	10 021,82
SPOLU		1 649 942,74

Bežné výdavky z transferu MPSVR SR a aj ostatné finančné prostriedky boli použité v súlade s platnými právnymi predpismi a v súlade s plnením úloh IVPR za rok 2020.

Náklady	2020	2019
Spotreba materiálu	37.230,60	32.943,34
Služby	100.569,87	154.146,24
Osobné náklady	1.421.801,98	1.379.795,02
Dane a poplatky	262,89	458,22
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	0,00	852,87
Odpisy	828,37	379,87
Finančné náklady	138,26	169,59
Náklady spolu	1.560.831,97	1.568.745,15
Výnosy	2020	2019
Tržby za vlastné výkony	25.838,00	145.754,00
Ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti	33,90	107,15
Finančné výnosy	3,57	0,66
Transfery	1.526.140,55	1.402.314,64
Výnosy spolu	1.552.016,02	1.548.176,45
Výsledok hospodárenia	-8.815,95	-20.568,70

Aktivity IVPR v rámci medzinárodnej spolupráce a zahraničných pracovných ciest za rok 2020

V Inštitúte pre výskum práce a rodiny sa v roku 2020 zrealizovalo 8 zahraničných služobných ciest, z toho 6 ciest bolo zrealizovaných za Inštitút a 2 cesty za projekt Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie. Na realizáciu zahraničných

pracovných ciest bolo vynaložených 337,55 Eur a časť nákladov bola platená pozývajúcou stranou.

Služobné cesty do zahraničia sa realizovali v súvislosti s riešením výskumných úloh, ktoré sú hlavnou činnosťou IVPR a s členstvom v medzinárodných organizáciách a riešení projektu Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie. Zahraničné služobné cesty boli realizované len v prvom kvartáli 2020, následne sa nerealizovala žiadna zahraničná pracovná cesta z dôvodu pandémie koronavírusu.

Personálne - mzdové otázky

Charakteristika organizačnej štruktúry a zamestnancov

K 31. 12. 2020 malo IVPR vo fyzických osobách 39 zamestnancov, z toho 32 žien.

- z toho:
na výskumnom úseku bolo zamestnaných v rámci kontrahovaných úloh **11 zamestnancov/kýň**, ktorí participovali na vecne rôznorodých výskumno-vývojových projektoch (vrátane riaditeľa IVPR).
- z toho:
7 zamestnankýň ekonomického úseku zabezpečovalo komplexný podporný servis inštitútu, t. j. všetky asistentské, administratívne, ekonomické, prevádzkové a projektové činnosti, ako aj služby knižnice a dokumentaristiky.
- z toho:
19 zamestnancov/-kýň v Národnom projekte Prevencia a eliminácia rodovej diskriminácie (ďalej len PERD).
4 zamestnankyne zabezpečovalo aktivity v Koordinačno-metodickom centre
4 zamestnanci zabezpečovali aktivity rodovej rovnosti;
7 poradkýň pracovalo na Národnej linke pre ženy zažívajúce násilie k 31.12. 2020.
4 zamestnankyne zabezpečovali komplexný podporný servis projektu (finančná manažérka, projektová manažérka, manažérka komunikácie a personalistka - mzdová účtovníčka)
- z toho:
2 zamestnancov/-kýň v Národnom projekte „Podpora zvyšovania profesionality výkonu a rozvoj ľudských zdrojov v oblasti výkonu a služieb sociálnej inklúzie pre štátnu správu a samosprávu – II. (ďalej len PROFI II.), ktorých hlavnou pracovnou náplňou je koordinácia administratívnych aspektov a procesov

v súvislosti so zabezpečovaním vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích programov.

Evidenčný stav a kvalifikačná štruktúra zamestnancov IVPR

V IVPR bol v roku 2020 priemerný evidenčný počet všetkých zamestnancov vo fyzických osobách 37, z toho 31 žien. Priemerný evidenčný počet zamestnancov prepočítaný: 36,4.

K 31.12.2020 bolo v IVPR zamestnaných 39 zamestnancov/kýň, z toho 32 žien. Z celkového počtu 25 zamestnancov/kýň malo a majú uzavretý pracovný pomer na dobu určitú, z toho 20 zamestnancov na projekte PERD a 2 zamestnanci na projekt PROFI II a 2 výskumní pracovníci a 1 ekonomický pracovník.

Štruktúru zamestnancov z hľadiska kvalifikácie, veku a pohlavia znázorňujú nasledovné tabuľky:

Kvalifikačná štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2020:

Vzdelanie	Počet zamestnancov	%	Z toho počet žien	%
VŠ – 3. stupeň	13	33,33	9	28,13
VŠ – 2. stupeň	20	51,28	17	53,12
VŠ – 1. stupeň	2	5,13	2	6,25
SŠ	4	10,26	4	12,5

Veková štruktúra zamestnancov k 31. 12. 2020:

Vek	Počet zamestnancov	%	Z toho ženy	%	Z toho muži	%
21 - 30 rokov	12	30,77	11	34,38	1	14,28
31 - 40 rokov	3	7,69	3	9,37	0	0
41 - 50 rokov	15	38,46	11	34,38	4	57,16
51 - 60 rokov	7	17,95	6	18,75	1	14,28
61 - 99 rokov	2	5,13	1	3,12	1	14,28

Štruktúra zamestnancov podľa pohlavia k 31. 12. 2020:

Pohlavie	Počet zamestnancov	%
Muži	7	17,95
Ženy	32	82,05

Rozvoj ľudských zdrojov

Vzdelávanie v oblasti zručností potrebných pre výkon funkcie prebiehalo podľa individuálnych potrieb, prostredníctvom externých kurzov, školení a tiež samoštúdiom. Na zabezpečenie vzdelávania pre svojich zamestnancov/kyne formou školení, seminárov a účasti na konferenciách IVPR vynaložilo 1 712 €, v tom z rozpočtových zdrojov 549 € a zo zdrojov národného projektu PERD v sume 1 163 €.

Aj v tomto roku sme zabezpečovali zamestnancom stravovanie formou Callio gastro v hodnote 5,10 €/ks, na ktoré si zamestnanec prispieval 1,40 €/ks. Tieto stravovacie poukážky poskytuje zamestnávateľ aj na dni, kedy zamestnanec je práceneschopný, čerpá ošetrovanie člena rodiny, pracovné voľno s náhradou mzdy (napr. ošetrovanie v zdravotníckom zariadení) a dovolenku.

Organizácia aj v roku 2020 poskytovala zamestnancom:

- ktorí boli k prvému dňu štvrtroka v pracovnom pomere, „regeneračný deň“ jedenkrát za štvrtrok;

- darcom krvi – deň po dni darovania – jeden deň pracovného voľna s náhradou mzdy navyše;
- zamestnankyni, ktorá sa stará o dieťa nastupujúce do prvého ročníka základnej školy, jeden deň pracovného voľna s náhradou mzdy;

Organizácia v roku 2020 poskytla zamestnancom, ktorí boli v organizácii zamestnaní minimálne 2 roky, 2 „ozdravné dni“.

V roku 2020 sme poskytovali príspevok na doplnkové dôchodkové sporenie priemerne 60,00 € mesačne každému zamestnancovi, ktorý o to požiadal v správцovskej spoločnosti, ktorú si vybral sám zamestnanec. V tomto roku poskytoval zamestnávateľ tento príspevok do tretieho piliera priemerne 33 zamestnancom.

Predpokladaný vývoj v personálnej oblasti

Investície do vzdelania a zvyšovania odborných zručností patria k popredným prioritám vedenia organizácie. Podporované sú predovšetkým oblasti, ktoré priamo súvisia s plnením úloh napojených na financovanie zo štátneho rozpočtu.

Osobitný dôraz kladieme na zvyšovanie zručností vedeckých zamestnancov/kýň v oblasti metodológie vedy a spracovávaní vedeckých údajov/poznatkov, ktoré sú v súlade s bežnou činnosťou tejto organizácie.

U ekonomických zamestnancov/kýň je to v oblasti zmeny legislatívy, ktorú využívajú pri plnení svojich pracovných povinností a pracovného zaradenia.

U poradkýň na linke pre ženy zažívajúce násilie kladieme dôraz na zvyšovanie právnych zručností pri riešení krízových situácií, problémov a riešení v osobnom živote.